

Handwritten text in a cursive script, likely a list or inventory.

Handwritten text in a cursive script, likely a list or inventory.

Handwritten text in a cursive script, likely a list or inventory.

Handwritten text in a cursive script, likely a list or inventory.

Handwritten text in a cursive script, likely a list or inventory.

Handwritten text in a cursive script, likely a list or inventory.

Handwritten text in a cursive script, likely a list or inventory.

Handwritten text in a cursive script, likely a list or inventory.

Handwritten text in a cursive script, likely a list or inventory.

Handwritten text in a cursive script, likely a list or inventory.

Handwritten text in a cursive script, likely a list or inventory.

Handwritten text in a cursive script, likely a list or inventory.

Handwritten text in a cursive script, likely a list or inventory.

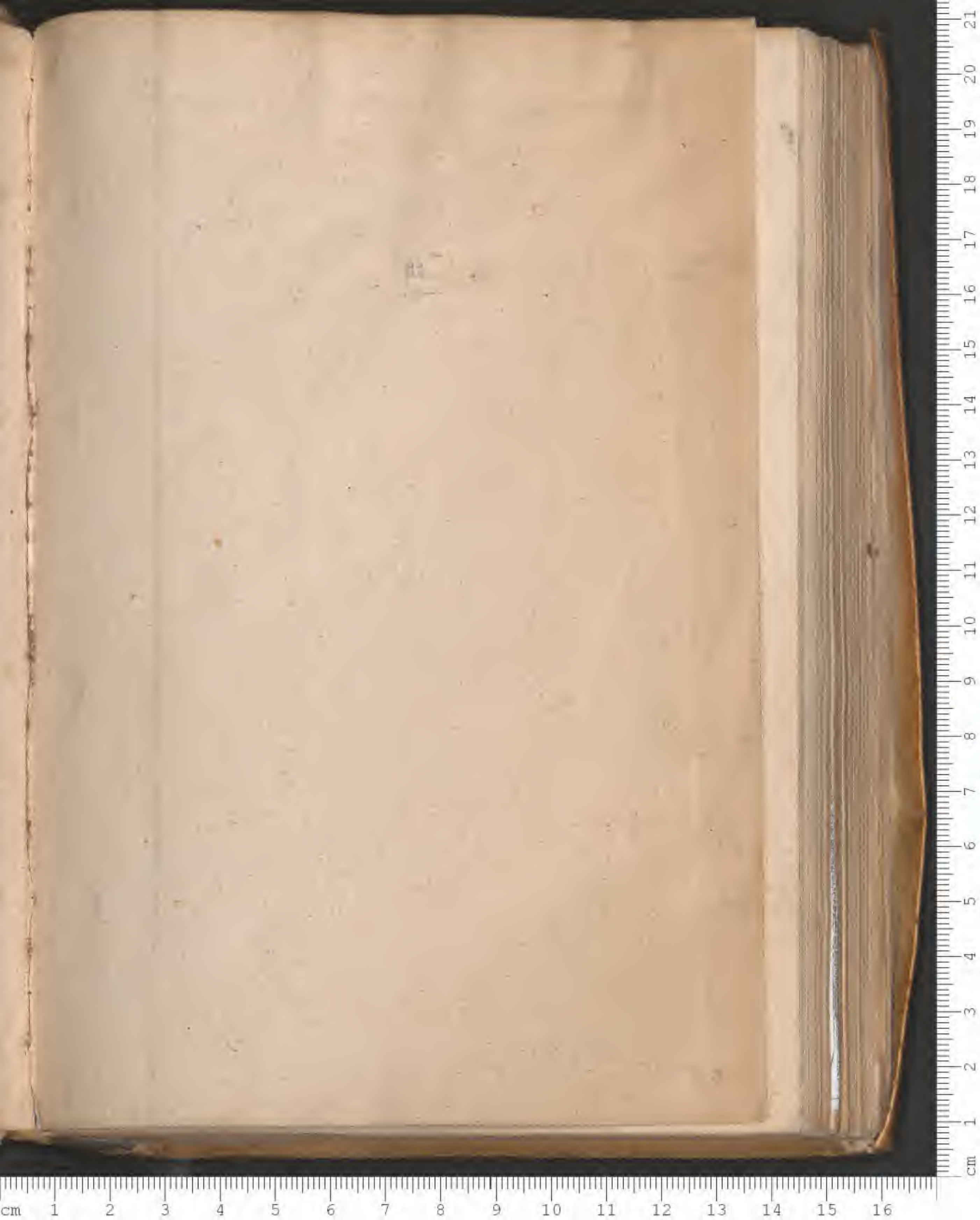

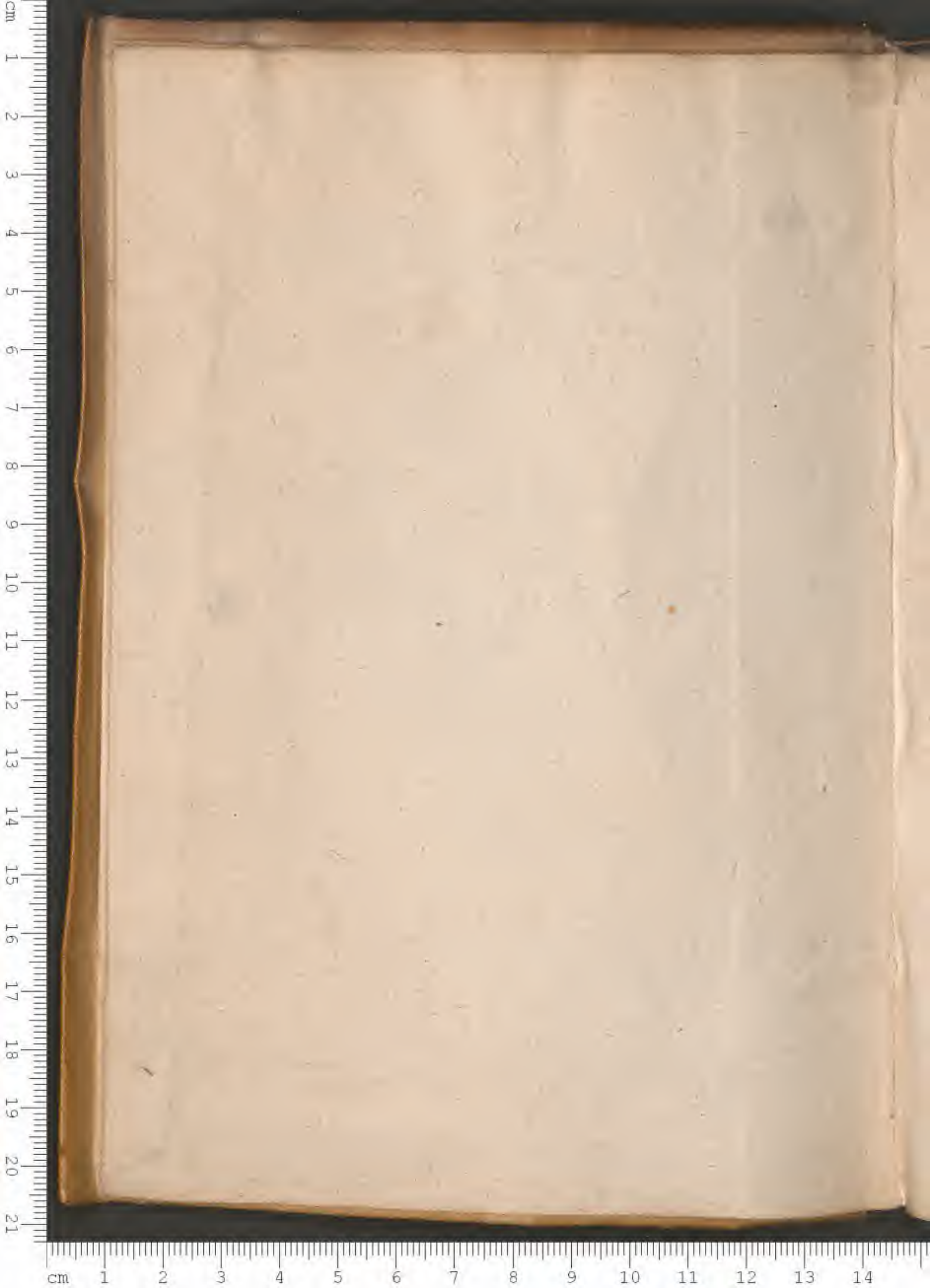

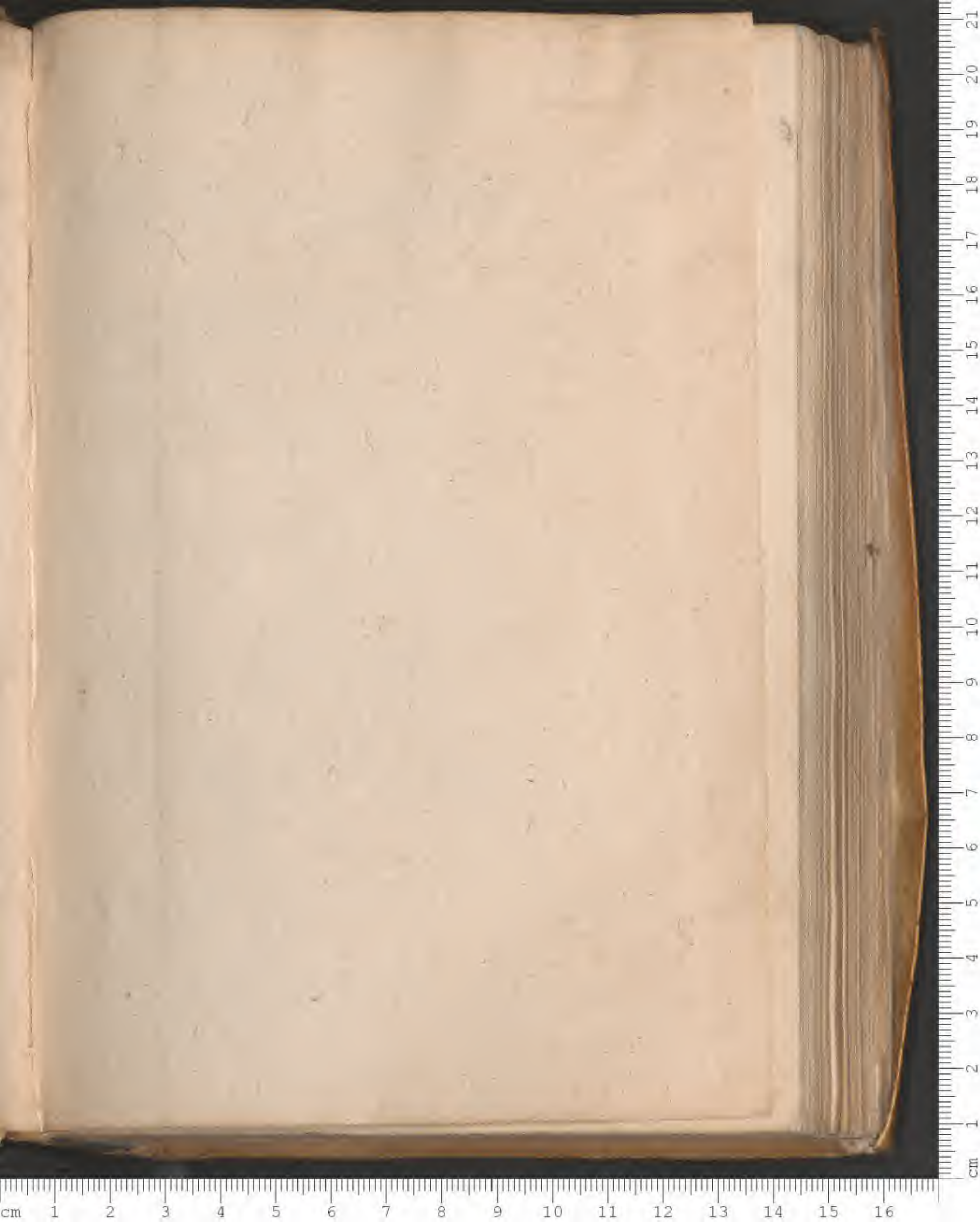

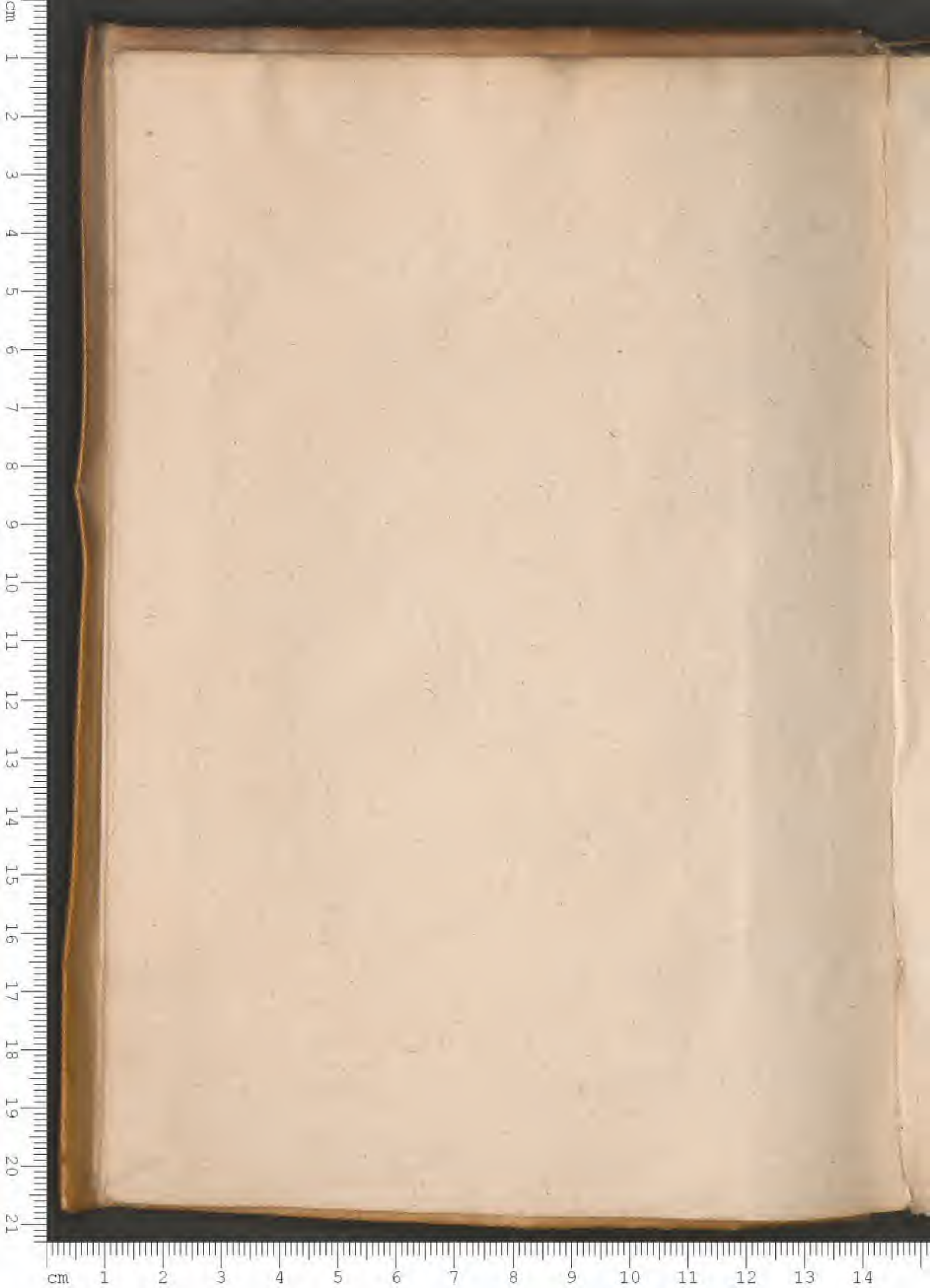
Ex Bibliothecâ
quam 16000. Voll. constantem
huic Abbatiaë S. Genovefæ Paris.
Testamento legavit Car. Mauriti.
LE TELLIER Arch'iep. Remensis.

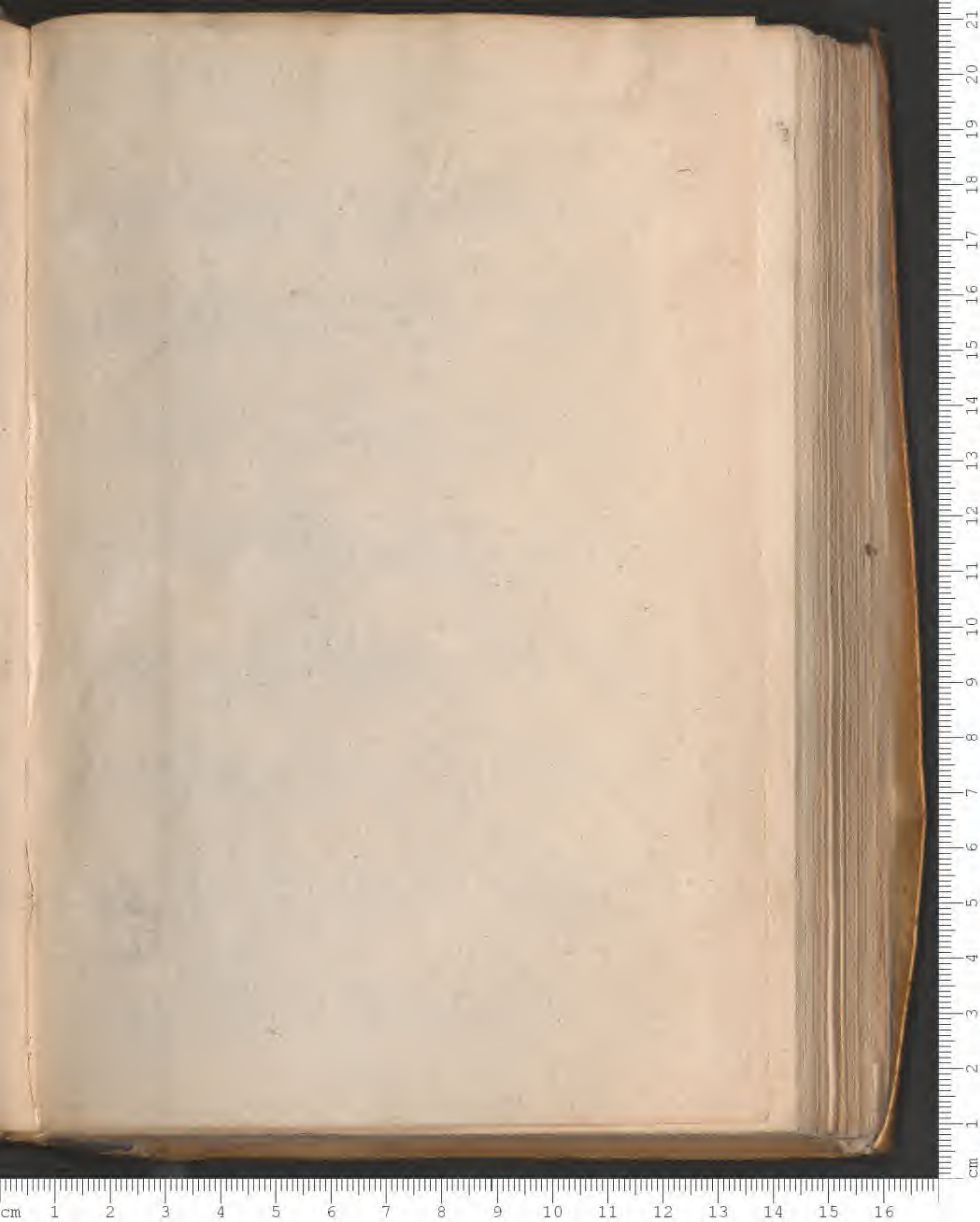
1597
C¹⁵E. 758.

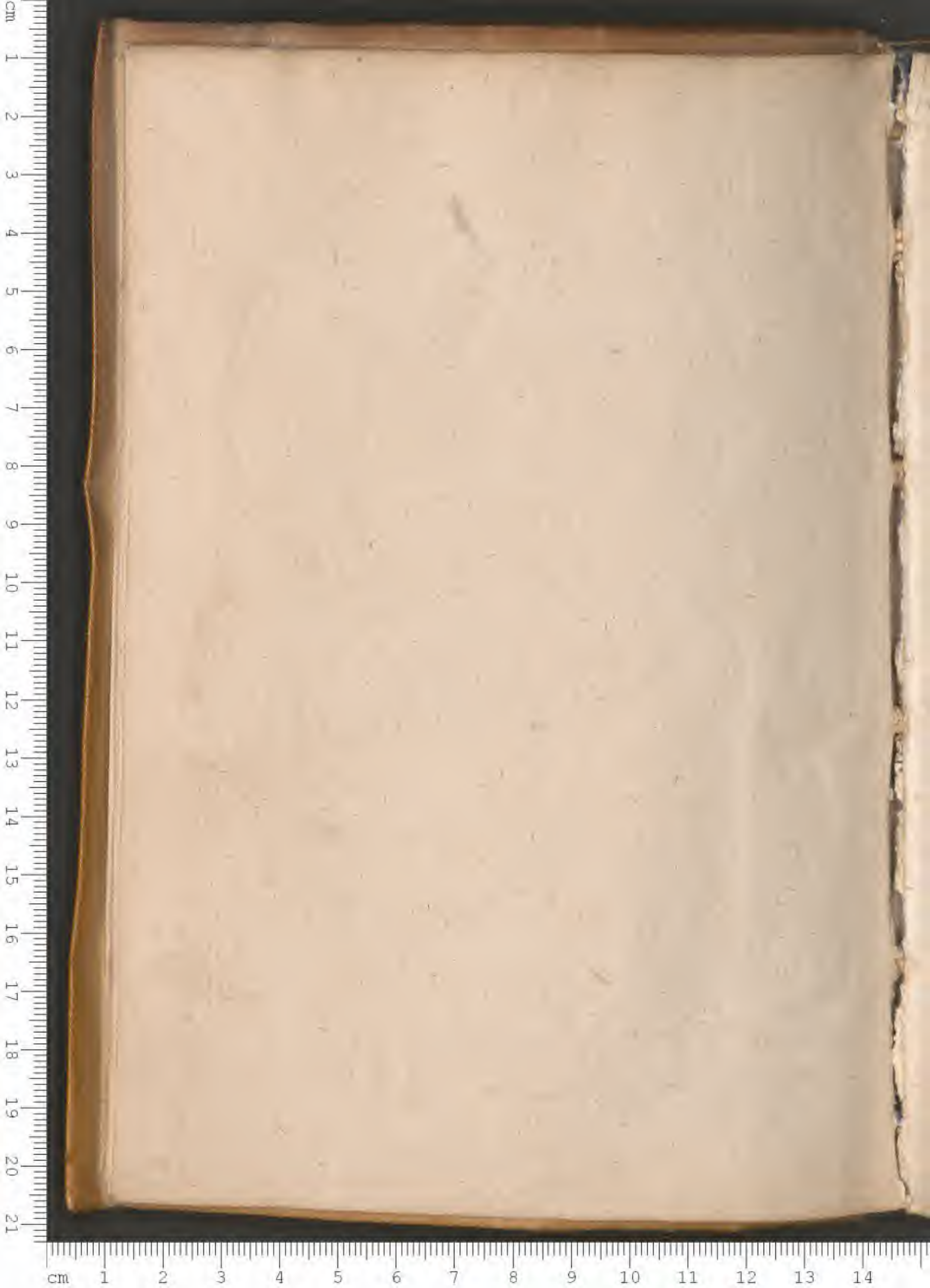

1 -	Dalton	396	Pellecher	518
2	-	399	-	522
3	-	4032		
4	-	1130		
5	-	1022		
6	-	1159		
7	-	575		

187

2.5. *Optimization of the reaction conditions*

Domini Petri de Alpyaco episcopi Cameracensi
expositio super Cantica incipit feliciter.

Prologus.

Sculetur me osculo oris sui] Isteliber dicitur can-
ticum amoris / uel canticum cantici. seu cantica canti-
cor. Singulariter enim dici potest canticum propter
unitatem amoris. Q: quicquid hic canitur amor est / sed plura-
liter dicitur canticorum. propter diuersitatem personarum hic loquentium
quod sunt sponsus. i. christus. sponsa. i. ecclesia vel quelibet anima sancta
uel specialiter virgo beata de qua totus liber iste pene le-
gitur et cantatur. Sodales sponsi vel amici / id est angeli et omnes
qui in uia perfectum veniunt. Adolescentule. i. incipientes et ad
huc teneri in fide. Ad hoc propositum uide glossam. Materia er-
go huius libri sunt sponsus et sponsa. Intentio salomonis est
hortari sponsam ad oscula et amplexus / et ab omni amore ad-
ulterino reuocare. Unde patet falsitas errorum illorum qui dicunt
Salomonem hunc librum composuisse ob amorem concubine carnalis
quam amore fornicario diligebat. Finis enim huius libri est dile-
ctio. non quidem carnalis: sed spiritualis sponsi et sponse. i. christi et
ecclesie. Uide glossam. Titulus talis est. Incipiunt cantica can-
ticorum Salomonis. siue canticum cantici sic dictum propter excel-
lentiam. Est enim triplex canticum / scilicet canticum in exitu uitiorum. de
quo exo. xv. quando Moyses cecinit. In exitu filiorum israel de egypto
Canticum in progressu virtutum. de quo dicitur deuter. xxxii. ca.
quando cecinit Moyses: Audite celi quod loquar tibi. Et canticum in con-
summatione bonorum operum. de quo hic. Vnde glossa Si uis ascen-
dere / et cetera. In hoc ergo libro Salomone canit epitalamiu
sponsi et sponse / siue nuptiarum christi et ecclesie. que quidem nuptie
fiunt in consummatione bonorum operum. Nam tunc ecclesia christo nuptiali-
ter coniungitur: quando ipsa in uirtutibus perfecta est / et in bonis
operibus consummata. Continet autem liber iste solum octo capi-
tula / quod et si breuia sint in uerbis: longa tamen sunt in sententiis
In processu expositionis huius libri non intendo insistere cu-
a ii.

riosis dictōibus seu cōtinuatōibus capitulorū vel partiū ad-
inuicē. Sed quia liber iste dial'ogus est in quo sunt quattuor
personatus / sponsi videlicet et sponsa / sodaliū et adolescentu-
larū / sicut ex dictis patet: ideo solum intendo vti quadā di-
stinctione clausularū / vt appareat quādo sponsus loquitur
vel sponsa / vel sodales sponsi / uel adolescentule sponse.

Capitulum primū.

habet igitur primū capitulum octo partes: in quarū
prima hec verborū series cōtinetur. [Osculetur me
osculo oris ic] Et sūt verba ecclesie in persona an-
tiquorū christi aduentū in carnē desideratiū. Prima pars
Icit ergo [Osculetur me] scilz deus pater [osculo oris
sui] id est vnione filii dei. Vel [Osculet me osculo oris
sui] id est nō loquatur michi Moyses vel ysaias vel alia
us prophetarū: sed ore suo filius dei me erudiat. Vel [Oscu-
letur me osculo oris sui] id est blandū et hylarē se michi exhi-
beat. nō asperū vel terribilē sicut in veteri testamēto. Sūt
autē tria circa istā litteram notanda. Primū est q̄ non dicitur
hic [osculetur me ore suo] sed [osculo oris sui] quia non pa-
trem per vnionē cōiugii postulat: sed filiū patris. qui os / id
est verbū patris dicitur. Secūdo notandū q̄ in hoc oscu-
lo tria sūt considerata. Primo quia labia sese osculantiū se
consociant. Secūdo interiores anhelitus conspirāt. Tertio
corpora ipsa sibiūicem appropinquant. In primo signatur
cōiunctio naturalis humanitatis et verbi diuini. In secūdo
vnio spiritūū diuini et humani. In tertio participatio
passionū Christi et Christiani. Tertio notandū q̄ triplex
est osculū / scilicet ad pedes: pro peccatorū remissione. ad ma-
nus: pro gratiarū actōne. ad os: pro mutua dilectione. Quia
igitur osculū oris signū est dilectionis / federis et recōciliati-
onis / homagii et matrimonii: ideo ecclesia hec omia per in-
carnationē Christi et vnionē verbi diuini se adepturā sperās
eū per osculū perit dicens. [Osculetur me osculo oris sui.] Et

causā subdit[ur] quia meliora sūt vbera tua vino]id est refectio
pntie tue vel euangelice doctrine melior est feruore legis / vel
quibuscumque aliis documētis. Sunt enī fragratia vnguētis
optimis]id est redolētia donis spūs sancti. Vel spūaliter
per vbera sponsi pnt intelligi longanimitas expectantis / et
clemētia suscipiētis. et p vbera sponse cōgratulatio et cōpas
sio. Lac autē istoz: gaudere cū gaudētibus / et flere cū flenti
bus / ut dicit Apostolus. Sequitur [oleū effusū nomē tuū]
Vbi alia causa redditur quare spōsa osculū petit. scilicet quia [no
men tuū] qd est xp̄s. est [oleū effusū] xp̄s enī ad litterā inter
pretatur vinctus. Est igitur hoc nomē effusū. qz lassos confor
tat. languidos sanat. cecos illuīat / et omni nomini supnata
et ideo quia te ipm nō datur amplecti: interea odor noīs tui
mecū ex desiderio pnoctabit. Vel pōt exponi [nomē tuū]]id ē
fama noīs tui. est [oleū effusū]]id est toti mundo manifestū.
[ideo adolescētule] id est rudes in fide dilexerūt te nimis]id
est vehementer. Vnde in feminino dicitur adolescētule: ad ex
primendū vehementiā amoris. quia ardētius amāt. Si igi
tur propter effusionē solius noīs adeo ardēter et vehemēter
diligitur sponsus: quid erit cum res ipsa et veritas appare
bit. De oībus enī que sponso cōueniūt nichil noīare potuit
qd longius a veritate ipsius esset.

Secunda Pars.

t Trahe me post te]hucusqz fuit vox eccīe in psona prece
dentiū aduentū christi: hec autē est vox eius post ascen
sionē. Vnde qz nemo venit ad deum nisi tractus. iuxta illud
Nemo potest venire ad me nisi pater meus ic̄: ideo eccīa post
ascensionem xp̄i alloquitur xp̄m dicens [Trahe me post te]
quali diceret. Trahe me qdāmodo inuitā: ut reddas volun
tariā. Trahe me torpentē: ut reddas currentē. Trahe me. qz
retinet propria ponderositas. Trahe me. qz refrahit mundi
suauitas. et ideo trahe me: aut terredō minis / aut exercendo
flagellis. aut blandiendo beneficiis: trahe me igitur [Curre
mus]. scilicet ego et adolescētule: meo exēplo excitati in odore vn

gentoz tuoz] id est in virtutem donoz tuoz. non in vigore
meritoz nostroz. Vel] In odore vngentoz tuoz] id est in imi-
tatione operu tuoz. in consideratione miraculoz. vel in fa-
ma nominis tui. et tuoz apostolor. De quibus dicit. xpisti
bonus odor sumus. Sequitur] Introduxit] Dixerat eni
in quo currēdu. scilicet in odore vngentoz / nunc dicit ad qd
currendu / scilicet ad cellaria sponsi. Dicit autē] Introduxit
me] quia licet oēs currāt / ipsa tamen que ardentius amat
velocius currit / et ideo citius sola ad terminu peruenit] In-
troduxit ergo me rex i cellaria sua] Diuersa cellaria / diuersa
sunt ecclesie particulares in eadē domo seu eadē ecclia ge-
nerali. quia archa noe licet vna fuerit. ecclie unitatē prefigu-
rans / plures tamen habuit camerulas cōdistinctas Vel di-
uersa cellaria / diuersa sunt itelligētie scripturaz Vel] Intro-
duxit me rex in cellaria sua] id est in ecclesiā triumphātem /
in qua mansiones multe sunt] Introduxit] scz nunc in spe-
tandē in te. Sequitur] Exultabimus] Ecclesia eni loq-
tur ad sponsum grata de beneficiis / nō elata: dicēs] Exulta-
bimus et letabimur in te] nō in nobis / sicut superbi et igrati
/ nec in cellariis tuis / id est in gaudiis tuis / sicut mercēna-
rii] sed in te] sicut veri filii et amici] Memores vberū tuoz]
id est preceptorū documentorū seu donorum tuorum] super
vinū] id est super austeritatē legis. vel volūtatez carnalium
desiderioz. que in ebriant mentē] Exultabimus] in quā. in
futuro ad plenū. et nō modo Vel scdm bernardū / hec potest
esse vox adolescentulaz cōgratulatiū sponse. et dicētiū] Ex-
ultabimus in te] nō in nobis. quia nō meruimus introduci
] Memores vberū tuoz] id est meritoz tuoz. dulciū nobis
] super vinū] scilicet preterite iocunditatis carnalis] Exul-
tabimus] in quā. quia] recti diligūt te] Recti scz / id est illi q
nō sunt igrati / qd dicit propter sorores murmurātes. et spō-
se iuidētes Et ad eundē sensū potest esse vox spōse ad sponsū
dicētis] Recti] id est nō igrati] diligūt te] vide glosam.

n Nigra sum et cetera] Hec est spōse Tercia pars.
 adolecentulas exhortātis. et eas ad passionū tollerati-
 tiā et perseuerantiā inducētis / et murmur blasphematiū cō-
 pelcentis Quasi diceret. Vos vultis mecū in cellaria intro-
 duci. non ergo vos terreat tribulatio. q: et ego] nigra sum]
 scz exterius tribulationib⁹ et p̄ssuris] sed formosa]. s. iteri⁹
 virtutū decoramētis] nigra] scdm statū p̄teritū sub peccato
] sed formosa] scdm statū presētē sub grā] nigra] iudicio mū-
 di] formosa] iudicio dei: vel] nigra] in aliquibus vestrū / scz
 in pueris] sed formosa] in fidelib⁹ et iustis] nigra sū] igitur
] sed formosa filie ihrlm] scz illi⁹ ihrlm q̄ libera est / et q̄ ē ma-
 ter nostra. ad gal. iiii°. Omnes autē vocat filias iherusalē:
 propter fidei cōfessionē. sacramentoz susceptionē. fidelīū so-
 cietatē / et future salutis spem. Nigra sum igit⁹] sicut taber-
 nacula cedar] Cedar filius p̄mahelis. Manus eius cōtra
 oēs. et manus omniū cōtra eū / et nullū inter homines hñs
 locū. sed in tabernaculis p̄ nequicia sua semp habitans. sic
 et iusti p̄ meritis suis credunt⁹ expelli et affligi. et quasi ho-
 stes omniū iudicātur. Vnde dicitur Eritis odio hoib⁹ pro-
 pter nomē meū. Sic etiā ecclia. q̄si nullū hñs hic habitaculū:
 semp ē in milicia / et ventic tribulationū exposita. Exteri⁹
 ergo] nigra est sicut tabernacula cedar] sed iterius] formosa
 sicut pelles salomonis] quib⁹ scz ip̄e texit tabernaculū. vt di-
 cit glosa. De pellib⁹ inqt rubricatis fecit sibi tabernaculū sa-
 lomon. hec glosa. Sed dubiū est vñ hoc sūpl̄it glosa. cū hoc
 de salomone nusq̄ legatur in biblia. hoc autē de dauid. ii. re-
 gū vii. Et. i. para. xvii. Potest autē dici q̄ salomon tēplū edi-
 ficauit. et verisimile est. q̄ donec ip̄m totū p̄fecisset: ip̄sū te-
 xit pellib⁹ preciosis. et de his loq̄tur textus i glosa Seq̄t
] nolite me p̄siderare q̄ fusca sū ic̄.] q: ei dixerat] nigra sū]
 iō subdit] nolite ic̄] q̄si diceret non vos t̄reat hec nigredo q:
 nō ē natural. s; accidētal. nā] decolorauit me sol]. s. sol tribu-
 latiois in q̄ de⁹ illucet dādo i tēptatiōe p̄uētū. Vel sol iusticie
 a iiii

propter cuius amorē hoc patior. Unde nota q̄ sol iustitie
ecclesiā colorauit. decolorauit. et recolorauit. Colorauit in na-
tiuitate. decolorauit in passione. recolorauit in resurrectione.
Et ita dici potest de beata uirgine: q̄ sol iustitie eā colorauit
in cōceptione. decolorauit in morte. recolorauit in assūptiōe

Sequitur *[filii matris mee + cetera]* Vbi declarat qd̄ di-
xerat. Dixerat enī se decoloratā ppter passiones tribulatio-
nū: ideo hoc declarādo subdit *[filii matris mee]* id est iudei.
qui sunt filii ex eadē matre / sc̄z sinagoga. sed nō ex eodē pa-
tre. quia eis dicitur. Vos ex patre diabolo estis Joh. viii. Isti
ergo filii adulterini *[Pugnauerūt cōtra me]* sc̄z disputatio-
nibus et afflictionibus *[posuerūt me custodē in vineis]* sc̄z
in vineis gentiū *[vineā meā non custodiui]* id est locū vinee
scilz ierusalē incustoditū dimisi: licet inuita et expulsa. hanc
aut vineā suā dicit. quia ad eam specialiter missa fuerat. ab
ipsa tamē expulsa fuit tpe xp̄i et apostolorū. ideo ad vineam
gentiū / id est ad p̄dicationē fidei et eruditiōē gentiū se con-
uertit. Juxta illud Ecce cōuertimur ad gentes et cetera. Vel
ista mater de qua hic loquitur potest dici eua: cuius filii sūt
motus culpabiles / affectiones carnales / et tēptationes pe-
nales: que oīa cōtra primitiua ecclesiā pugnauerūt.

Quarta pars.

i Indica michi quem diligit anima mea ubi pascas *[vel
ubi pascat: s̄m aliā litterā. Si autē littera habeat]* ubi
pascat *[tūc est vox ecc̄ie gentiū ad ecclesiā iudeorū. Quasi di-
ceret ecclesia gentiū / id est ecc̄ia assūpta de gentibus. posita
sum custodie in vineis sicut et tu. Sed ne fallar in multitu-
dine hereticorū et hypocritarū]* Indica michi *[scilicet sponsū
tuū]* quē diligit anima mea. ubi pascat et ubi cubet *[id est in
quibus delectatur et quiescat]* in meridie *[id est in splendore
maiestatis sue. Vbi notandū q̄ cenaculū sponsi meridia-
nū sunt ipsi boni actiui: qui bonis operibus cum pascūt. sed
cubiculū meridianū sunt ipsi cōtemplatiui: qui diuinis con-*

tēplationibus eū suscipiunt. Scdo nota q̄ triplex est xp̄i
cenaculū vel cubiculū. sc̄. matutinū. vespertinū/et meridianū
Matutinū fuit ipsa sinagoga ī patriarchis et prophetis. Ve
spertinū erit: qñ reliquie eorū salue fient/ vt dicit scriptura.
sed meridianū fuit ecc̄ia post ascensionē: qñ in die pentheco
stes sol iustitie feruore caritatis: suos discipulos igne spūs
sancti visibiliter inflāmauit. Si vero lēa habeat ubi pa
scas. ubi cubes Itūc est vox adolescentulaz ad sponsā. et erit
idem sensus et eadē expositio que prius. Ne vagari ic̄. Id est
ne vaga errabūda et hēlitans curram post multitudinē he
reticorū/ hypocritarū et falsoz fratrū. qui deū ore cōfitentur
factis autē negant. Vnde sodales dicūtur de quibus ecc̄ia sc̄.
xxxvii. Sodalis amico cōiocundatur in oblectationibus. et
in die tribulationis aduersarius erit. Vel Indica michi po
test esse vox sponse post sudores vite actiue: refectionē et quie
tē vite cōtemplatiue optantis. Est aut cōtemplationis quasi
hora matutina cogitatio. quasi hora tertia meditatio. quasi
meridies visio quā optat. quasi hora vespertina cognitio p
creaturas. Vel meridies potest intelligi ecc̄ia triūphans quā
sibi indicari optat ecc̄ia militās: ibi pasci et cubari cū spon
so cupiens.

Quinta pars.

Si ignoras ic̄. Vox est sponsi sponsā arguentis. Petierat
enī sibi indicari cenaculū sponsi/et cubiculū qđ ipsa est
ideo videtur ignorare seipsam. Vel ad id refertur qđ dixerat
se nigrā. decoloratā et fuscā: cum ipsa sit colorata. cādida/ et
pulchra. Dicit ergo. Si ignoras te sc̄. scilicet que et qualis sis.
Vel si ignoras te p̄ tribulationē pulchriore fieri. Opulhe
rima inter mulieres Id est super omnes infirmorū congre
gationes. q̄li diceret tu videris hoc ignorare: et male. et ideo
Egredere sc̄. scilicet a meo consortio vel amplexu. Et nota
q̄ hic non tenetur verbum egredere imperatiue: sed permis
siue vel promissiue. quia promittit et predixit quod euentur
erat. Quasi diceret. Egredere Id est egredieris et abt Id est

abibis post vestigia gregū tuorū .i. post varios actus erran-
tiū. Et pascere id est pascere praua doctrina hedos tuos id
est pueros auditores / vel prauos motus carnales et fetidos
nutries iuxta tabernacula pastoz scilicet secuta scolas pra-
uorū et doctrinas iniquorū magistroz. Vel iuxta taberna-
cula etc. id est iuxta veros doctores. ut eis similis videaris:
cum tamē futura sis eis dissimilis et aduersa. Sequitur
[Equitatus meo] Unde quia sponsus nō vult sponsā igno-
rare seipsam: propter qđ increpando dixerat si ignoras etc.
ideo post cōminationē et increpationē blanditiis vtitur. et p
beneficia ipsam ad cognitionē suā reducit dicens [equitatus
meo] id est populo israhelitico [assimilavi te] id est simile fe-
ci. ut sicut ille populus usq; ad transitū maris rubri semper
afflictus ē ab egyptiis: ita tu a filiis matris tue usq; ad mor-
tē. Et ordinabitur sic littera [o amica mea] id est custos et cō-
scientia secretorū meorū [assimilavi te] id est simile esse mon-
stravi [equitatus meo] id est populo israhelitico. existenti in
curribus pharaonis id est existenti tpe curruū pharaonis /
id est in tpe currentis psecutionis pharaonis. et sicut illum
tunc liberaui: ita et te liberabo. ideo debes constanter et pa-
tiēter hūmōi psecutiones sufferre. Vel dic [assimilavi te equi-
tatu meo] scilicet ad equitandū in curribus pharaonis id
est contra currus pharaonis / scilicet currus malicie. auaricie.
luxurie / et cuiuslibet iniquitatis. Equitatus autē sponsi
sunt equorū apparatus: quorū alii sunt dextrarii: armis. s. pa-
tientie armati. alii palefredi / id est cōtemplatiui: qui domi-
nū suauiter portant. alii sūmarii ut predicatorēs: qui victua-
lia et arma virtutū aliis circūferunt. alii curriles ut prelati
boni: qui pectore et humeris / id est sapientia et operatōe ple-
bem quasi currū ad celum trahūt. Iste ergo equitatus spon-
si cui assimilatur sponsa continue certat contra currus pha-
raonis / id est diaboli: ideo dicitur [assimilavi te etc.] Se-
quitur [pulchre sunt] Unde quia sponsa nigrā et fuscā se

causata fuerat. ideo sponsus de hoc eam confortas: eius pul-
chritudine describit. incipiens a genis: ubi pulchritudo mu-
lieru maxie videtur apparere. Genas autē ecclesie p̄dicato-
res dicimus: in quibus deformitas vel pulchritudo ecclesie
maxie consistit. Genis vero turtures assimilantur. quia tur-
tur amisso compare nulli alteri associatur / et pro cantu ge-
mitu assumit: sic ecclesia separata corporali p̄sentia a sponso
nullu extraneu admittit consortiu. et sola sedet: sua et alioru
peccata gemens. Dicuntur etiā ipsi predicatorum collum ecc-
lesie. quia collo verba proferuntur. cibus in corpus trahitur
corpus capiti iungitur: sic de predicatoribus et cetera. predi-
catores etiā monilibus cōparantur. quia pectus ecclesie ver-
bis et exemplis muniūt: ne adulter diabolus manu suā inse-
rat. et ornant pectus ecclesie: sicut virginale pectus monili-
bus adornatur: ideo dicitur: pulchre sūt gene et cetera. Sed
quia ecclesia posset dicere. Vere pulchra sūt ut asseris: sed nō
habeo unde meū possim seruare decorē: ideo subdit sponsus
[Murenulas aureas] id est sacrarū scripturarū sentētiās. vel
quolibet institutiones bonas [faciemus tibi] scilicet ego. pa-
ter et spiritus sanctus. Vel ego et mei coadiutores apostoli /
seu apostolici viri [vermiculatas argēto] id est distinctas ni-
tore sacri eloqui: iuxta capacitātē auditorū. Alia littera ali-
ter habet: sed de hoc vide glosam. hic autem notandū est
q̄ murenula piscis est rotundus et longus / per quem christi
eternitas et eccie longanimitas accipi posset. Est etiā quod-
dam ornamentū aureū. Unde murenule dici possunt cathe-
ne quibus monilia colligātur collo. et significant intelligen-
tiam spirituale et vite mundiciā: per que sacra scriptura col-
lo ecclesie / id est predicatoribus est ligata. Item in auro spi-
ritualis intelligentia. et in argento vite mundicia accipitur
per que decor ecclesie custoditur: ideo dicit [Murenulas au-
reas / et cetera.

Sexta pars.

Cum esset rex in ac. i. c. Vox est sponse ad sodales sponsi
vel ad adolescentulas / ubi ostenditur qua deuotione
sponsi beneficia suscepit. et q̄tū ex eis profecerit. et q̄d pro
eis fecerit dicens [Cum esset rex in accubitu suo] id est i vte
ro virginis / in cōceptione. vel in patibulo crucis / in passio-
ne. vel in sinu patris / in ascensioe [nardus mea] que est her-
ba humilis et calida . id est humilitas et caritas mea [odore
suum dedit] id est bonam opinionem: mandata eius et con-
silia implēdo. Vel in persona beate virginis [Cum esset rex
et cetera] id est i sinu patris filius dei [nardus mea] id est hu-
militatis [odorem suum dedit] neq; enim cedrus neq; cy-
pressus / neq; alia arbor alta / sed sola nardus [odorem suum
dedit] propter quod in virginem descendit. quia scriptū est.
Respexit humilitatē ancille sue / luce primo. Vel potest dici i
persona marie magdalene [Cum esset rex in ac.] id est xp̄s
in mēsa i domo lazari [nardus ac.] id est vnguentū ac. Se-
quitur [Fasciculus mirre i cetera] id est tota cōgeries tribu-
lationū quas dilectus meus pro me sustinuit: nūq̄ a memo-
ria mea recedet: sed semper erit michi presens per recordati-
onē et cōpassionez. et ideo [inter vbera mea commorabitur]
Vbera autē sponse dici possunt gratitudo / et humilitas que
maxime sponsum alliciunt et delectant. hic autē est no-
tandū. q̄ christus dici potest [fasciculus mirre] quia mirra
potatus / et mirra i aloē perlinitus. Vel per fasciculū mirre
(vt iam tactū est) possunt intelligi amaritudines pluriū tri-
bulationū xp̄isti. Nam mirra arbor est Arabie: cuius gutta
etiā mirra dicitur: et est multū amara. Sequitur [Bo-
trus cypri i cetera] Quia ecclesia dixerat christi passiones se-
per sue adesse memorie. ideo subdit quē fructū inde cōsequi-
tur dicens [Botrus cypri] factus est / supple [dilectus me-
us michi] id est factus est michi causa leticie in resurrectione:
q̄ fuerat michi [fasciculus mirre] id est causa amaritudinis

et tristitie in passione. Cyprius enim insula est florida et abundans racemis / vinum dulce facientibus et forte. botrus autem est vva cum palmitibus. et signat christum floridum. fortem et dulce in resurrectione. Engaddi vero ciuitas est eadem que et hierico: ubi fuit olim vinea balsami: quam cleopatra transtulit in babilonem. Arbores autem balsami quia in modum vinearum excoluntur: vineas appellat. Dicit ergo Botrus cypri dilectus meus michi .i. dulcis fortis et floridus factus est michi dilectus meus et apparet in vineis engaddi id est in collectionibus gentium seu quorumlibet peccatorum qui de hedis: fonte baptismatis facti sunt agni. Engaddi enim fons hedi interpretatur. Vel botrus cypri factus est michi / ille scilicet qui habitat in vineis engaddi id est in his qui ex temptatione florescunt / vel in his qui in temptatione oculo cordis deum recognoscunt. Engaddi enim alia interpretatione dicitur oculus temptationis. Fuit ergo rex / id est christus in accubitu suo in utero virginis existens. Fuit fasciculus mirre in cruce pendens et moriens. Fuit botrus cypri de morte ad vitam resurgens. Fuit in vineis engaddi spiritum sanctum visibiliter mittens. Tunc enim vino spirituali et balsamo totam ecclesiam suam inebriauit. Ecce ergo quod breuiter et succincte ecclesia quatuor beneficia sponsi recolligit / et cum gratitudine recognoscit. Unde per primum inuitatur ad humilitatem. per secundum excitatur ad deuotionem. per tertium erigitur ad spem. et per quartum inflammatum ad amorem. his igitur quatuor beneficiis et quatuor virtutibus ecclesia pulchra effecta: statim a sponso audire meruit Ecce tu pulchra]

Septima pars.

Ecce tu pulchra Vox est sponsi admirationem facientis super pulchritudinem sponse. Unde notandum quod bina vice dicit eam pulchram. Vel quia ipsa iteratio pulchritudinis confirmatio est amoris. vel in signum duplicis pulchritudinis / scilicet interioris et exterioris. Vel utriusque populi / scilicet iudeorum et gentium pulchritudinem notat. vel utriusque

vide/active et contemplative. Tu igitur pulchra es] et be-
re pulchra. quia] oculi tui columbarum] id est affectio et in-
tentio habent simplicitatem columbinam sine plica prave dis-
lectionis in affectione/ vel erronee opinionis in intentione.
et cetera. Vel oculi spose sunt doctores qui coparantur colube
per decem conditiones. vide glossam Grego. Octava pars.

e Ecce tu pulcher] Vox est sponse admirationem facientis
super pulchritudine sponsi. Nos est enim sese amantium
mutua collaudatione letari. Unde sponsa a sponso laudata:
reciprocum eum laudat dicens] Ecce tu pulcher] Quasi dice-
ret. Tu dixisti me pulchram. sed mea pulchritudo non est ex
me sed ex te] tu enim pulcher es] per naturam: ego a te pul-
chra sum per gratiam] tu pulcher es] secundum divinitatem] de-
corus] secundum humanitatem] pulcher] in solio patris] deco-
rus] in utero matris] pulcher] iustis gloriam conferendo] de-
corus] penitentibus indulgentiam largiendo. cum igitur ego
pulchra sum/ et tu pulcher. non restat nisi ut intremus lectu-
lum et iungamus oscula. Et quia palam hoc rogare vel pe-
tere erubescit: verecundia muliebri suffusa. ideo hoc est quod
clam insinuare videtur: cum dicit] Lectulus noster floridus]
ergo in eo quiescamus. Lectulus iste est ecclesia tota: in
quo sponsus cum sposa quiescit. Est autem floridus: roris mar-
tyrum. liliis virginum. et violis confessorum. Dicitur autem] lectu-
lus] diminutive/ quia et si duos capiat/ scilicet sponsam et
sponsum. hoc tamen non potest nisi prope sint et in dilectionis
unitate coniuncti. Et dicitur] noster] quia bona opera et fi-
lii qui in hoc lectulo generantur communes sunt sponsi et spo-
se. Sequitur] Tigna domorum nostrarum cedrina] Quasi di-
ceret/ non solum lectulus noster pulcher est: sed etiam domus
pulchra. quia] tigna] et cetera. Tigna captiones dicuntur.
quia mutuo se capiunt/ vel quia bina iunguntur. parietes
enim stringunt. altiorum locum tenent/ et tectum supportant
per ista vero tigna predicatorum intelliguntur. qui et cedrini

dicuntur. quia alti per sapientiam intellectus / et imputribi-
les per mundiciā affectus. Ergo [tigna domorum nostra-
rum cedrina] sed [laquearia nostra cypressina] Ista laquea-
ria sunt simpliciores in ecclesia. qui etiā sūt imputribiles et
redolētes sicut cedit. De hac domo nota glosā. Ca. ii.

e Ego flos campi] hoc est secundum capitulum huius li-
bri quod cōtinet nouē partes. in quarum prima spon-
sus spōsam alloquitur. quia enī ipsa cū inuitauerat ad am-
plexus. ipse ei respondēdo: eam ad strenuitatē certaminis
et laborem agriculture inuitat dicens [Ego flos et cetera]
Quali diceret. Tu sponsa quietē appetis [sed ego sum flos
campi] per laborem certaminis obtinendus. brauiū in sta-
dio currentibus. corona / in campo certantibus. nichil me io-
cundius inueniūt qui pro me certant. nichil fortius: qui pro
me laborāt [Ego] igitur [sum flos cāpi] nō flos lecti [flos
campi] id est filius virginis. q̄ fuit cāpus incultus. qui flo-
rem edidit decorē aspectu. tactu lenē. gustu medicinalē. olfa-
ctu delectabilē. sum igitur [flos cāpi] omnibus ad capiendū
expositus. et [liliū cōualiū] id est gloria humiliū. vel clemen-
tia peccatorū. q̄ nō veni vocare iustos: sed peccōres. Sequi-
tur [Sicut liliū inter spi. et cetera] Adhuc spōsus sponsam
laudando eā ad patientiā prouocat. Quali diceret. Tu que-
ris requiē lectuli. s̄ scias / quia cādior et pulchrior tribulati-
onū aculeis efficiēris. q̄ [sicut liliū iter spinas] cādēt / crescit
et redolet [sic amica mea inter filias] id est hereticos et fra-
tres falsos. Vel inter filias / scilicet adulterinas id est sectas
ecclesie cōtrarias. Nam q̄to preciosius et laudabilius est lili-
um spinis: tanto sponsa huius filias adulterinas precellit.

hic autē notandū est q̄ liliū in radice / que sub terra late-
fidem signat. in hastili alto recto et virenti / spem. in granis
aureis / caritatem. sex vero folia candida: sex sunt que casti-
tatem precipue conseruant. scilicet sobrietas. operatio. cul-
tus asperitas. custodia sensuum. raritas sermonū. vitatio

oportunitatis peccandi / scilicet loci / persone &c. Vel potest exponi. Sicut liliū id est sicut ego fui liliū. i. innocēs. [inter spinas] id ē iudeos. Vel [spinas] corone spinee quam in cruce sustuli: sic amica mea inter filias. Vel [sicut liliū &c.] ita beata virgo omnes alias virgines p̄cessit et cetera.

Secunda pars.

[Sicut malus] Quia sponsus sponsam laudauerat. ip̄a nō inde in superbiā extollitur: sed laude reciproca ip̄m attollit: dicens. Sicut malus inter ligna siluarū id est sicut oīa ligna antecedit. sic dilectus meus inter fi. [sic christus omnes sanctos et angelos excellit. respectu cuius omēs infructuosi iudicantur.] Hic autē sciendū est q̄ malus in hieme est rugosa / in vere est spinosa / in autūpno fructuosa ideo xp̄s huic arbori merito cōparatur. quia ip̄e etiā fuit in passione rugosus. in resurrectione floridus. in p̄dicatōe fructuosus. Itē Sciendū q̄ xp̄s huic arbori aliūde rationabiliter cōparatur. Quia malus inter arbores sublimes est exigua. inter lenes rugosa. inter planas spinosa: Sic etiā xp̄s fuit inter sup̄bos huilimus. inter delicatos colorib⁹ plenus inter hypocritas peccator reputat⁹. Sequitur. Sub umbra illius] Malus enim habet umbrā et fructū. et hec duo sponsa sole fuscata prius petierat q̄ dixit: Indica michi ubi cubes? ubi pascas &c. et ideo nunc ipsa exaudita: clamat letabunda [Sub umbra illius quē desiderauerā] id est sub p̄tectione secura. sub refrigerio quietata. sub odore umbraculi letabunda [sedi] scilicet docendi auctoritate predita. regendi dignitate sublimata / et iudicandi potestate honorata et fructus eius et cetera] scilicet penitētie. cōtemplationis / vel p̄dicationis. Vel fructus] scilicet corporis et sanguis eius [dulcis gutturi meo] id est interiori affectioni.

Tertia pars.

i Introduxit me &c.] Hec est vox primitiue ecc̄ie de iudeis et est hic rectus ordo. Quia postq̄ locuta est sponsa de fructu: cōsequēter loquitur de vino et de potu: dicens

Introduxit me rex in cellā vinariā. Vbi sciendū q cella
aquaria potest dici lex fm litterā exteriorē. cella aut vinaria
est ipa lex fm spiritū interiorē. i. iuxta spūalē intelligentiam
In nuptiis enī xps aquā in vinū cōuertit: qui etiā aquā lit-
teralis ruditatis in vinum spūalis subtilitatis mutauit. Vel
cella vinaria est spūaliū bonorū affluentia. quibus Ioseph
inebriatus palliū reliquit egyptiace / id est temporalia mūdū
Vel cella vinaria scōtemplationis gratia vel celestis sapien-
tia / vel claustralis vita. Sequitur Ordinauit in me cari-
tatem I ordinauit inquā. qz aliquibus maiorē et aliis minorē
contulit. Vel ordinauit caritatē I ostendens qualiter deus et
qualiter proximus sit diligendus. ut fm Augustinū primo
qd supra nos est diligatur. scdo quod nos sumus. i. aīa nra
tertio qd iuxta nos / id est hō vel angelus. qarto qd infra nos
id est propriū corpus. Vel fm aliā glōā: ut primo deus. scdo
ab hoīe ipsemet diligatur. tertio parētes / deinde filii: postea
domestici. qui si boni sint: malis filiis sunt pponendi. tandē
inimici. vide glo. Nota secundū modū auctor addit ptra glo-
sam ut etiam ipse asserit.

Quarta Pars.

Fulcite me etc. Hec est vox eccie ad socios sponsi. Vñ spō-
sa prius vmbra refrigerata. fructu cibata. calice potata
munere caritatis ornata / et propter hoc ad supna erecta. ne
ab hac persecutione deficiat: ad socios sponsi ait Fulcite me
floribus I id est exēplis bene incipientiū roborate. Et stipate
me malis I. i. exēplis pfectorū munite I qz amore languet I id
est ppter amorē sponsi defectū in tēporalibus sustineo. vel pe-
nas carnis sustineo. vel in huius mundi pgrinatione: amore
supne visionis languet. Vel Fulcite me floribus I. i. sanctis
desideriis et oratōibus. vel floribus virtutū et nō foliis ver-
borū et stipate me malis I id est operationibus bonis. Se-
quitur Leua eius etc. Vnde quia sponsus viderat spon-
sam languentē et debilem: ideo leuā suā capiti eius suppo-
suit. Propter quod sponsa in gratiarū actionē erumpens ait

b i.

[Leua eius sub capite meo / et dextera illius amplexabitur me] Vbi sciendū est q̄ p leuā sponsi eius iustitia accipit / et per dexterā misericordia vel per leuā cōminatio supplicii et p dexterā promissio regni perpetui. Vel per leuā potestas secularis / vita actiua vel bona temporalia. p dexteram vero potestas ecclesiastica / vita cōtemplatiua vel bona eterna intelligūtur. et ideo de dextera eterne glorie dicit q̄ amplexabitur nō q̄ amplexetur. et ad hoc propositū vide glosam.

a Diuro vos et cetera. hec est vox Quarta pars: sponsi ad adolescentulas sponse. Vnde sponsus volēs ostendere q̄tū misereatur languoribus sponse / et q̄tū eam suis amplexibus habere gaudeat: his verbis insinuat dicēs. [Adiuro tē] quasi diceret. O vos filie ierusalē id est plebes michi subdite. adiuro vos per capreas ceruosq̄ campos id est per amorē quem debetis vestris doctoribus et p̄lati. ne suscitatis neq̄ euigilare faciatis dilectā id est ne aliquid faciatis propter qd̄ oporteat sponsā meā dilectā. in meo amore et meis amplexibus quiescentē: quietē cōtemplationis relinquere / et vestris litibus vel peccatis curandis intendere.

Qd̄ autē subdit donec ipsa velit notat et innuit eam aliq̄n ex propria volūtate surrecturā: ad procurandū utilitatē subditorū / scilicet tempore opportuno. hic autē est notandū q̄ p capreas cōuenienter intelligūtur doctores: qui visum habent perspicacē. ardua pascua querūt. herbas mundiores comedūt. Per ceruos vero prelati. Vide glo. Secūdo sciendū q̄ isti qui capree et cerui dicuntur esse: in montibus habitare designantur / scilicet in montibus sapientie celestis et diuine cōtemplationis. ideo dicit per capreas ceruosq̄ campos qui in montibus habitant.

u Or dilecti tē hec est vox sponse ad adolescentulas. q̄ enim ipsa animaduertit q̄ latenter ei p̄cipitur ut aliquando surgat: ideo ipsa se surrecturā promittit. sed primo ostēdit: quis sit ille pro quo surgit: dicens [Vox dilecti] quasi diceret. O vos adolescentule facta est michi vox dilecti mei]

id est dilectum meum audiui. et quia possent querere adoleſcē-
tule. ubi est dilectus tuus? quomodo eius vocē audisti? ideo
subdit [Ecce iste venit saliens et cetera] Ubi nota q̄ p sal-
tum in montibus possunt intelligi subite apparitiones eius
in montibus facte ad litterā. sicut patet in nouo et veteri te-
stamento Vel p montes possumus intelligere sanctos maio-
res. per colles vero sanctos minores. in quibus nec deus ita
apparet nec refulget sicut in maioribus. Vel dicamus [ecce
iste venit] scilicet de sinu patris in uterū virginis [saliens in
montibus] scilicet de monte in montē. i. de seraphim in che-
rubim/et sic de aliis vsq; ad angelos. qui sunt sub aliis ordi-
nibus inferiores: ideo dicit [et transiliens colles] id est ange-
los. quos scilicet ipse transiit. quando nō angelus de ordine
inferiori: sed archangelus Gabriel missus est ad virginem.
Sed in regressu de utero Virginis in sinū patris non ita an-
gelos inferiores transiit: sed prima die hospitatus est apud
eos. Unde ipsi querebant. Quis est iste qui venit de Edom/
et tinctis vestibus de Bosra? et secūda apud archangelos. et
ita de aliis cōsequēter: donec sol p gradus decem lineis reuer-
sus est. et decima die mansit apud patrē/et tunc misit spiri-
tum sanctū. De saltibus christi vide glosā. [Similis est di-
lectus ic.] Ubi ostendit sponsa qualis est dilectus qui ita sa-
lit et transiit: dicens [Similis est dilectus meus capreo] be-
ne saliendo [hymnuloq; ceruor] affectus humilitate/cursus
velocitate/virtutū varietate. Sed pro hac littera vide glosā.

Sequitur [En ipse stat ic.] Ubi notandū q̄ triplex est pa-
ries noster/scilicet natura hūana. ps. Tanq̄ parieti incli it.
peccatorū macula. Ezechielis viii. Fili hoīs fodi parietē et vi-
debis abhominatōes ic. diuitiarū sarcina. ps. In deo meo
trāsgrediar mur. dicit ergo sponsa ad adoleſcētulas [en ipse
stat] quasi diceret. benedixi q̄ venit. quia [en] id est ecce [ipse
stat post] hunc triplicem [parietē nostrum] ac si diceret: ipse
est prope sed ipsum videre impedit paries noster. Et primo
natura humana nostra: que sua obscuritate multū impedit
h ii.

visum. scdo peccatoꝝ macula: que obnubilat sensu. tertio di-
uitiaꝝ seu bonoꝝ terrenoz sarcina: que aggrauat intellectu
sed quia xp̄us nō est impeditus his tribus: ideo stat post pa-
rietē respiciēs p fenestras] id est per apostolos p quos respi-
cit/ id est recte aspicit. Et] prospiciens per cancellos] id est p
prophetas per quos prospicit/ id est procul aspicit. Christus
enī per apostolos locutus est de p̄sentibus: p prophetas autē
de remotis. Sequitur] En dilectus] quasi diceret. nō so-
lū respicit me: sed etiā loquitur michi] et hec locutio nichil a-
liud est q̄ ad laborē vite actiue excitatio: quod sequētia ver-
ba declarant.

Septima pars.

[Surge prope et cetera] hec est vox sponsi: sponsam ad
laborē vite actiue exhortātis. dicit ergo o] amica mea]
que amas et amaris] columba mea] simplex nō inuida: sed
sp̄ritu sancto repleta] formosa mea] fide et morū cōpositio-
ne. Beleccia dicitur] amica] xp̄i. quia eius lucra querit] colū-
ba] quia in oratione gemit] formosa] q̄ diuine similitudinis
decorē in contēplatione induit. Tu igitur] surge] a lecto cō-
templationis: ad laborē vite actiue/ sc̄z ad opus p̄dicationis
Nā et ego sponsus tuus quietē meā cū patre quodāmodo p
p̄dicatione intermisi] prope] q̄ tempus breue/ et malicia
in moribus inualescit] et veni] scilicet ad dandā curā salutis
proximis: ut cū magno cōmītatu ad nuptias celestis regis
valeas ingredi. Vel surge] scilicet a cōpno culpe ad vigiliās
penitentie. ab amore terrenoz: ad desideriiū eternoꝝ] prope
ra] q̄ t̄ps breue: via longa/ et picula multa] Et veni] ad me
sponsū tuū/ magistꝝ tuū. Et scdm hanc expositionē etiā po-
test esse vox xp̄i ad animā deuotā. Sed ne spōsa excusationē
p̄tendat propter tēpus vel viam. ideo subdit] h̄pems] scilicet
infidelitatis] transit] .] imber persecutionis] abiit] et loqui-
tur pro tempore confessoꝝ. quia tēpore apostolor et mart̄-
rū h̄pems erat/ et imber inundabat] flores] id est inicia bo-
noꝝ operum] apparuerunt in terra nostra] id est in ecclesia

gentiū: quam et tu et ego excolere debemus. tu plantando et
rigando: ego vero incrementū dando. et p hoc venit messis
ideo subdit[ur] tempus putationis aduenit id est collectionis/
et remunerationis. Vbi notandū est tria esse tempora/ sci
licet tempus tēptationis: quod fuit ante legē/ regnante dia
bolo. tempus visitationis. qd fuit sub lege: regnante Moīse.
tēpus putationis/ quod est sub gratia: regnante xpō. In pri
mo vero tempore seruus expectabat vmbra legis. in secūdo
mercēnarius finē operis. in tertio filius gloriā aīe et corpo
ris. Sequitur[ur] Vox turturis id est vox spiritus sancti.
qui gemit/ id est gemere nos facit [audita est i terra nostra]
id est in ecclesia: scilicet qñ Gabriel dixit. Spūs sanctus sup
ueniet in te ic. Luce pmo. Vel[ut] vox turturis] est sonus apo
stolor[um] et predicator[um]. qui auditus est[ur] in terra] Quia in oēm
terrā exiuit sonus eor[um]/ in ps. Vel[ut] vox turturis] id est eccle
sie: que absentia sponsi incōsolabiliter gemit. q autē vox tur
turis audita sit: probat cū dicit [Ficus pfulit grossos suos]
[Ficus] id est synagoga] pfulit] id est proiecit] grossos su
os] id est ceremonias suas/ et immaturā legalis obseruan
tie intelligentiā. Grossi enim dicūtur fructus imaturi. hoc
ergo factū est: audita voce turturis/ id est spiritus sancti ic.
[Vinee florentes] id est congregationes fidelīū in primitiua
ecclesia] florentes] id est credere incipiētes] dederūt odorem
suum] id est famā sancte conuersationis. sicut alibi. Christi
bonus odor sumus. Ex quo igitur tanta est oportunitas p
dicandi] Surge amica mea] que amas me si paueris oues
meas/ sicut dictū est de Petro] speciosa mea. columba mea/
et veni] scilicet gradiēdo propria: et nō coacta voluntate] in
foraminibus petre] id est in fide vulnez xpī. De quo. i. cor. i.
petra autē erat xpūs] in cauerna macerie] id est in fide san
ceati/ et fossi lateris saluatoris. Vel[ut] in foraminibus petre/
in cauerna macerie] id est foraminosa et cauernosa predica
tione apostolor[um]. i. inculta p sapientiā mūdi et reputata stul
b iiii.

ra apud mundū. Vel potest cōstrui littera. **O** amica iē q̄ ha-
bitas in foraminibus iē. Jet exponatur ut prius. Sequi-
tur. **O**stende michi iē. xp̄us enī primo cepit facere: deinde
docere. Actū. i. et idē docet ecc̄ia dicens. **O**nde michi faciē
tuā scilicet in bona operatione et sonet vox tua in auribus
meis scilicet in ista p̄dicatione. Et dicit. **O**nde michi. Iur pro-
pter deum nō propter mundū fiat p̄dicatio. Dicit etiā in au-
ribus meis. i. non in auribus hoīm. ut propter eorū fauorē
fiat p̄dicatio. Vel in auribus meis id est meorū: non canū
vel porcorū. de quibus dicitur. Nolite sanctū dare canib⁹ iē.
Mathei vii. vel aīe peccatrici dici potest. **O**stende michi fa-
ciem tuā quā tibi dedi immaculatā: et tūcam peccatorū tur-
pitudine maculasti. ostende in quā michi vel vicario meo
spiritali p̄ confessionē sonet vox tua scilicet vox quīq; par-
tita id est vox cōfessionis. laudis. orationis. doctrine. p̄dica-
tionis. hec enim sunt quīq; verba apli. i. cor. xiii. Auribus
meis id est auribus misericordie. clementie et cōpassionis.
quā vox ei tua dulcis quā laudē meā resonat. Et facies
tua decora id est intentio. operatio. cōscientia vel vīsa deco-
ra scilicet. q̄ voci consona. aliter nō bene cōcordaret psal-
mus cū cythara. voci ergo consona. moribus ornata et pū-
stine pulchritudini restituta. Quia vero nō sufficit docto-
ribus et prelati vitam bonā ostēdere. p̄dicationē docere: nisi
et errantes corrigant et malivolos compescant. ideo subdit
capite nobis. i. retibus doctrine et venabulis disputatōis
nobis nō vobis id est ad laudē nostrā et gloriā diuinā: nō
ad laudē vestrā et vanā gloriā humanā vulpes paruulas
id est hereticos et scismaticos callidos et cautos paruulas
i. dum paruule sunt in malicia et fraude: ne maiores effecte
plus noceāt. Vel paruulas p̄ simulationē simplicitatis et
humilitatis que demoliūtur vineas id est ecclesias rodunt
et corrūpunt. Nā vinea nostra floruit Jet ideo florenti vinee
sunt nocive.

Octava pars.

Dilectus etc. Vox est sponse ad adolescentulas: suam obedi-
entiam ostendētis. quasi diceret dilectus meus michi
supple precipit. ut ego surgam de vita contemplatiua ad actiuam
et ego illi supple obedio. Vel dilectus meus michi supple
adiuuat pueniendo et ego illi adiuuo cooperando. iuxta illud
Dei adiutores sumus. Vel dic sicut glosa. Et quasi aliquis que-
reret quare ita sponsa sponso obediat. respondet qui pascit
inter lilia qui id est qui ipse pascitur id est delectatur inter
lilia id est inter humiles et obediētes. vel lilia virtutes sunt
in quibus dilectus pascit et pascitur donec aspiret dies id est
donec clarescat dies eternitatis et inclinetur umbra .i. tran-
seant omnes hereses et errores. Vel umbra dicuntur reprobi
qui inclinabuntur in infernum. et tunc aspirabit dies eternitatis
ipsis beatis.

Nona pars.

2 Reuertere Vox est sponse vidētis se insufficientem ad ea
que iubentur facere: nisi assistat speciale adiutorium sponsi.
quasi diceret. sine te nichil possum. ideo reuertere adiuuando
me per gratiam tuam similis esto dilecte mi capree propter acu-
tiam visus hymnuloque seruoque propter agilitatem cursus reuer-
tere inquam super montes Bethel id est in excelsis montibus per-
fectorum conscende. qui sunt bethel id est domus consurgens/
vel domus vigilie/ vel domus dei. quasi diceret. Licet disce-
das a te: dimittendo paulisper contemplatiuam tuam propter actiuam
et consolatiuam proximi. tamen ex toto non discedo: sed reuer-
tere assistendo michi. illuminando me/ et velociter adiuuan-
do.

Capitulum tertium.

in lectulo hoc est tertium capitulum huius libri. quod con-
tinet quique partes. In quarum prima hec verborum series conti-
netur In lectulo meo etc. Et est vox ecclesie de gentibus:
desiderium quod ante peruersionem habuit exprimere in lectulo etc.
.i. in amore mundi. vel in voluptate carnis. vel in ocio quietis
a strepitu mundi. quod dicitur propter phos gentiles quesiui sci-
licet ducatu rationis naturalis que diligit anima mea naturali
dilectione per noctes id est per phisicas rationes/ vel per crea-
b iiii.

curas. vel in noctibus peccati. erroris. ignorantie / et aduersi-
sitatis existens / quesiui / multotiens / et non inueni / quia non re-
cte vel non ubi erat inueniendus querebā. vel quia nec angelus
nec propheta nec doctor michi lumen fidei reuelauit. Fides
enī ex auditu est scdm apostolū. Et iō dixi amico meo / Sur-
gam / scz a triplici lecto predicto. scz mūdi / carnis / et quietis
/ et circuibo ciuitatē / id est ecclesiā / per vicos et plateas / Vi-
ci sunt spirituales viri. qui dū ad celestia gradiuntur: angus-
tā viā tenent. Platee vero sunt seculares qui malas volun-
tates sequuntur / et lata viā incedunt: per utrosq; igitur cir-
cuit / scdm glosam / Querā quē diligit aīa mea / id est querā
si sit ibi aliquis qui sit ille: vel qui sciat me docere qualiter de-
beat inueniri / quesiui et non inueni / id est plurimo labore: mū-
do peragrato. sapientiū verbis discussis: nichil certū habe-
re potui de viā veritatis / Inuenerunt me custodes ciuita-
tis / id est custodes ecclesie inuenerūt me. id est ad fidē puer-
tunt. Philippus enī eunuchū inuenit. Actū. viii. et petrus
corneliū. Actū. x. / Custodes / ergo / ciuitatis inuenerūt me /
et tunc dixi eis / Nū / id est nūquid / quē diligit aīa mea vidi-
sti / scz in scripturis. in creaturis / vel potius in fide et inspi-
ratione / Paululū / id est paulo post / cum pertrāssem eos /
id est cum facta et dicta eorū percurrissem / inueni quē diligit
aīa mea / quia q̄ cito aliquis deū vero intuitu inquirat: sta-
tim eum inuenit / tenui illum / in manu fidei / nec dimittā /
scilicet eū vel fidē eius / donec introducā illum in domū ma-
tris mee / id est in collectionē synagoge. quod erit in fine se-
culi. quādo reliquie eorū salue fient. Vel posset exponi mora-
liter de lectulo religionis. et de ciuitate secularitatis etc. Vel
de lectulo studiū et lectionis et de ciuitate moralis operatōis
et cetera.

Secunda pars

a Diuro vos etc. / hec est vox spōsi ad adoleſcētulas. Un-
de sponsus perspiciens sponse obedientiā et audiatē
alios cōuertēdi: vt citius et liberius hoc fieri possit: adiurat

filias iherusalē. i. iudeos nouiter cōuersos. vel iudeos qui ec-
clesiā de gētibz p̄cesserūt: ut sponse nō parēt impedimentū
Et potest iste versus p̄portionabiliter exponi sicut prius. nō
tñ inutiliter repetitur ut dicit glosa.

Tertia pars.

q **De est ista** | hec est vox eccie de iudeis videntis ecciam
de gētibz de deserto idolatrie ad alta virtutū et spō-
si amplexus ascendere. Vñ sup hoc gaudēs admiratur: et di-
cit | **Que est ista** | id est quāta laude digna | que ascēdit | scilicet
de vanitate ad veritatem. de vitiis ad virtutes. de virtute in
virtutē | p̄ desertū | id est p̄ mediū gentiū desertaz a gratia et
veritate. Vel p̄ desertū | id est per mundū | sicut virgula fu-
mi | id est ad instar virgule et fumī ascēdentis / et habētis fi-
guram virge fumī | fumī | in quā sacri | ex aromatibus mir-
re et thuris / et vniuersi pulueris pigmētarii | Vbi notan-
dū q̄ hec eccia virgule cōparatur. q̄ erecta est in intentione.
erecta in spe. fragilis paup̄tate. flexibilis mansuetudinē. Itē
fumo cōparatur. q̄ calida in amore. leuis sine peccatoz pon-
dere / et ascendens in cōtemplatione. Itē fumo cōparatur. q̄
fumus eodē t̄p̄e partim inferius oritur / et supius moritur:
ita eccia partim in quibusdā gignitur / et in aliis ad celestia
colligitur. et q̄to magis ascendit in cognitione dei: tāto ma-
gis nichil efficit in cōsideratione sui sicut fumus ic. hic autē
mirra penitentiā significat. que vermes motuū carnaliū ne-
cat: et animā a corruptione peccati seruat. Thus vero ora-
tionē designat: que in conspectu dei redolet et fragrat. Vni-
uersitas autē pulueris pigmētarii vniuersitatē virtutū no-
tat. patet ergo miseriū. Potest etiā hoc moraliter expo-
ni de ascensu anime penitentis / et ad alta virtutum p̄ deser-
tum penitētie ascendentis. Vel de ascensu gloriose Virginis.
et est planū.

Quarta pars.

e **¶ lectulū** | hec est vox ecclesie de gentibus responden-
tis ad illam questionē. que est ista: ic. Vñ q̄ eccia de iu-
deis ascensum eccie de gentibus admiratur: querens. que est

ista et cetera. ideo ad hanc questionē respondet ipsa gentilitas determinans quo ascēdat. scz ad lectulū salomonis dicēs
[En lectulū] id est me effectā lectulū salomonis id ē xpi veri pacifici. [sexaginti fortes] id est vniuersi predicatorēs / fortes ad onera et ad pugnā. vel [sexaginta] id est sex operū misericordie et decalogi impletione perfecti [ambiant] scz contra incursum hostiū. [ex fortibus israel] id est ex perfectionibus cōtemplatiuis: qui ad dei visionē seu cognitionē laborant [qui sūt tenētes gladios] scilicet tres gladios. Primus est gladius doctrine. scz spūs. qđ est verbū dei. ephē. vi. cōtra hostes et aduersarios veritatis. Secundus est gladius discipline. cōtra motus temptatiōis carnalis / et rebelliones sensualitatis. Tercius est gladius potestatis iudiciarie: qui est principum et prelatorū: cōtra hostes iusticie et equitatis [Et ad bella doctissimi] scientia docti. sapientia doctiores / et experientia doctissimi [vniuscuiusq; ensis super femur suū] scz ad repellendū prompte hostiū nocumenta [propter timores nocturnos] id est tēptationes occultas. vel peccata ignorantie. vel temptatiōes carnis: que maxime de nocte infestant.

Sequitur [Ferculū fecit sibi] ferculū istud dicitur a ferro fers. et ē idē qđ vehiculū vel currus vel cathedra vel thronus. Vnde notandū est qđ eccia prius cōparata fuit virgule: propter deuotionē orantiū. scdo lectulo: propter quietē cōtemplantiū. tercio nunc cōparatur ferculo: propter discursū pōicātiū. Dicit ergo [Ferculū fecit sibi] Quasi diceret. Non est ex me si ascendero: sed ex deo. quia [rex salomon] rex pacificus et amabilis dño id ē xps [fecit sibi ferculū] quo feratur per mundū [de lignis libani] id est de gētibus primo aridis et infructuosis: sed postea fortibus / patientia. cellis sapientia. preciosis tēperantia. odoriferis fama. imputribilib⁹ per seuerantia. candidatis innocentia [colūnas eius fecit argenteas] id est prelatos et doctores. altos per sapiētia. rectos per iusticiā. fortes per constantia. alios portātes per cōpassionē

et misericordiā: sicut argentū per sacre scripture doctrinā
et eloquētiā. Reclinatōiū aureū id est speculatores ic̃. vide
glosam. ascensum purpureum id est martires ic̃. vide glo
sam. media caritate cōstrauit id ē huiusmodi martires af
fligi et mori permisit mediante caritate. et hoc totū factum
est. propter filias ierusalē id est propter infirmos de ecclia
cōfirmandos: quos filias vocat nō filios. Vel media po
test esse accusatiui casus. et tunc exponat sicut glosa. Vel
de beata virgine potest dici. Serculū fecit sibi rex salomon
id est beatā virgīnē que eū gestauit. de lignis libani id est de
mēbris impurificabilib⁹ omni puritate cādidiſsimis. co
lumnas eius fecit argenteas id est virtutes eius. fecit ar
gēteas per lucentiā bone fame. reclinatōiū aureum id est
virginis vterū preciosū. vel ideo aureū. quia diuitiis sapien
tie repletū. ascensū purpureū quia ipsa in celū ascēdit. nec
tamen expers fuit martirii. Media id est cor ei⁹. caritate
cōstrauit id est decorauit. propter filias ierusalem id est vē
eam imitando possint secū ascēdere. et videre regē salomo
nem in dyademate suo.

Quinta pars.

e Gredimini hec est vox ecclesie gentiū ad incredulos
de iudeis / dicens. O filie spon id est patriarchar et p
phetar. egredimini ab ignorātia infidelitatis. a carnali in
telligentia legis. a carcere peccati. et videte visu fidei regē
salomonē id est xp̃m. in dyademate id est carne pura et ite
gra. quo coronauit eū id est circūdedit eū. mater sua id est
maria. hiere. xxxi. nouū faciet dñs sup terrā. mulier circū
dabit virū ic̃. In die desponsationis illius id est in die in
carnationis. qñ sibi naturā humanā / quasi sponsam socia
uit. et in die leticie cordis eius id est incarnationis qua fuit
marie ineffabile gaudiū. et cetera.

Capitulū quartū.

q Nam pulchra hoc est capitulum quartū huius libri.
quod cōtinet octo partes. Quarū prima est vox spōsi.
ecclesiā de gētib⁹ multipliciter p̃mēdātis. et ei⁹ pulchritudinē

admirabilem ostendentis. et dicit. **O** amica mea. **Q**uod pulchra
es operatione. **Q**uod pulchra predicatione. oculi tui colubarum.
id est doctores et prelati simplices sunt et spirituales et fluē
tis scripturarum insistentes. absque eo quod intrinsecus latet.
id est absque intentione cordis: que soli deo patet. vel absque vir-
tutum interiorum pulchritudine que homines latet. vel absque eterne
retributionis claritate: que modo non videtur nec apparet. ca-
pilli tui. id est fideles et graciles humilitate. molles mansue-
tudine: christo capite adherentes fide / spe / et caritate. sicut gre-
ges caprarum. in velocitate operis. ascensu contemplationis.
descensu compassionis. et electione pastus melioris. que ascende-
runt de monte galaad. id est de monte scripture sacre. ubi est
aceruus testimoniorum de promissione premiorum bonis / et de co-
minatione suppliciorum malis. vel mons galaad. est christus. cui
attestatur multitudo martyrum. Martyr enim et testis idem sunt
et de hoc monte / id est de fide et virtute eius. ascenderunt omnes
penitentes ab imo viciorum ad alta virtutum. Dentes tui. id est
predicatores. puritate candidi / fortitudine ossei. caritate co-
iuncti. iustitia ordinati. constantia et stabilitate immobiles. qui
peccata rodunt. scripturas conterunt. alios in corpus ecclesie tra-
hunt. hii sunt. sicut greges tonsarum qui ascenderunt de lauachro.
id est sicut greges concordēs / unanimes / simplices / et innocē-
tes. tonsi. quia superflua sponde relinquētes. de lauachro / scilicet
baptismatis. ascendentes de virtute in virtutē. omnes. scilicet
et tam oculi tam capilli quam dentes. id est maiores / minores /
et mediocres. gemellis fetibus. id est habent gemellos fetes.
id est habent opera consimilia. vel tales reddunt alios quales ip-
si sunt. vel gemelli fetus sunt opera active et contemplative
vel conversi de utroque populo. et sterilis non est iter illas. id est ali-
quis infecundus: qui sibi et aliis non proficiat. nota ibidem glo. Si-
cut vitta coccinea labia tua. labia sponsę predicatores sunt. qui et
oculi et dentes dicti sunt. tñ proprie oculi sunt prelati ecclesie:
qui ecclesie preiudicant. dentes expositores scripturarum: qui scri-

perurā sacrā terunt. et labia predicatorum / qui attritā albis af-
flāt. hii sunt ergo / sicut vitia / quia capillos id est cogitatio-
nes suas vel aliorum vel fideles restringunt ne effluāt in opus
malū. et ne operiāt oculos ne deū videāt / coccinea / dicitur.
quia circa ruborē passionis predicatorum eorum uersatur. et ex ar-
dore caritatis procedit / et eloquiū tuū dulce / id est predicatorum
tua dulcis. quia de dulci fonte procedit. et nichil resonat nisi dul-
ce / Sicut fragmē malipunci ita gene tue etc. / Gene ecclesie
sunt prelati. qui sunt facies et decor ecclesie si sint boni. et si-
cut in genis pudor apparet. sic ipsos debet pudere de malis
operibus si quā fiāt / fragminis aut malipunci / quedā pars
albet et alia rubet. sic et illi candore habēt per innocentiam. et ru-
borē per martirii si opus est promptā tollerantiā / absque eo quod intrin-
secus latet / Exponatur sicut supra in principio capli. Sequi-
tur / Sicut turris dauid collū tuū / Collū ecclesie sunt christi predi-
catores. per quos nutrimentum a capite christo in corpus ecclesie
trahitur / qui turri comparatur. propter fortitudinē et refugiū.
et propter uitē et sciētiā eminentiā. que turris si caperetur tota ci-
uitas ecclesie facile expugnaretur / Turris dauid / id est christi.
et a christo / edificata est cum propugnaculis / id est scripturarum sen-
tentiis. ecclesie sacramētis. et sanctorum miraculis et exemplis / Mil-
le clipei / id est tota deuotio et sancta / pendēt ex ea / scilicet tripli-
citer. documento. exemplo. et patrocinio. et depēdet ex ea / omnis
armatura fortium / id est omnis instructio uerbi et exempli. vel mo-
raliter. Collū autē est caritas per quā uitalis flatus recipitur
a deo / et emittitur ad utilitatē proximi. que turris dicitur. pro-
pter altitudinē / rectitudinē / et fortitudinē. et ex ea / depēdet
mille clipei / id est omnia sacra eloquia. Nam ex ea pendēt uniuersa
lex et prophete. Ma. xxi. vel mille clipei / id est uniuersę
virtutes quibus ptegemur / et omnis armatura fortium / id est omnes
virtutes quibus hostes impugnantur. Sequitur / Duo
uera tua / hic est notandū quod dicit glosa / uera / er-
go predicatorum sunt. quia paruulis in christo lac doctrine infundunt

[duo] propter geminā caritatē ad deū et proximū. vel duo propter vitā et scientiā [sicut duo hy nuli capree] quia perspicaces visu. veloces cursu in arduis habitātes. meliora pascua querentes [gemelli] quia eodē tēpore scilicet tēpore gratie. ab eodē patre et eadē matre id est deo et gratia generati [qui pascuntur in liliis] .i. in scripturis sacris et sanctorum exemplis [donec aspiet dies] [scilicet eternitatis] [et inclinētur vmbre] [scilicet infidelitatis]. quia tūc nō habebūt necesse docere vel doceri. **Scda Pars**

v Adam ad montē mirre [hec est vox spōsi. Unde postquā ipse posuit spōse cōmendationē: nunc ponit eius cōsolationē dicens] [Adam ad montē mirre] id est carnē mortificantibus / consolationē impendā [et ad collē turris] [deuotis maiorē gratiā et deuotionē cōferā]. hic autē notādū. quia mons altior est colle. et ita penitētia vel amaritudo sublimior est deuotionis suauitate. Secundo notandū pro misterio huius littere. quia primo est vallis mirre id est amaritudo pro exigētia culpe. scdo est campus mirre id est amaritudo pro zelo iusticie. tertio est collis mirre. pro custodia innocentie. quarto est mons mirre: pro desiderio celestis patrie. Non autē peruenitur in hunc montē / nisi primo trāseundo vallē campū et collē / id est nō venit ad gaudiū celestis patrie nisi per penitētia culpe. zelū iusticie. et custodiā innocentie. Similiter etiā dici posset de thure / scilicet quia primo est vallis thuris id est oratio pro dimissioe culpe. scdo ē cāpus thuris. .i. oratio pro collatioe grē. tertio est collis thuris. .i. oratio pro virtute perseverantie. quarto est mōs thuris. .i. oratio pro largitioe glorie. Sponsus autē hic in p̄senti nō venit nisi vsq; ad collē thuris [Ideo dicit] [et ad collē thuris] [et in futuro veniet ad montē thuris. .i. glorie largitionē]. Itē potest exponi de beata virgine et tūc dicemus. quia vallis mirre fuit marie humilitas. collis mirre: vite sactitas. mōs mirre martirii sublimitas. sed collis thuris premiū suauitas. Ad primū venit sponsus in incarnationē. ad scdm in sancta mūdi cōuersatione. ad ter

tium in sua passiōe. ad quattū vero in sua ascēsiōe.

t Ota pulchra es amica mea] Vox Tercia Pars.
est sponsi: pulchritudinē sponse generaliter cōcluden-
tis. Dixerat enī pulchritudinē diuersorū membrorū: nunc ve-
ro generaliter dicit] Tota pulchra ēc] quasi diceret. Non so-
lū in mēbris p̄dictis pulchra es. sed etiā in omnib⁹ aliis. nec
solū mēbra pulchra sunt. sed etiā pulchre et decenter ad inui-
cem sunt coniuncta. et ideo] tota pulchra ēc] et macula nō
est in te] id est criminalis culpa. sponsa enī nō habet maculā
neq; rugā. qm̄ sponsus maculā suo sanguine lauit / et rugas
crucis extētiōe deleuit. nunc vero est absq; macula. q; nec est
cecitas in intellectu. nec impuritas in affectu. nec vanitas in
effectu. et absq; ruga. q; nec est duplicitas ī verbo vel affatu.

v Eni de libano sponsa mea. veni] Quarta Pars.
de libano. veni coronaberis] hec est vox sponsi / spon-
sam vt ad se veniat exhortantis. Quasi diceret. Prius dixi
] vadā ēc] et ideo debes venire ad me. Igitur] veni] Ter au-
tē dicit] veni] propter fidem trinitatis. Vel veni corde / veni
ore / veni opere. Vel] veni] fide spe et caritate. Qd̄ autē liba-
nus bis dicitur notat ipsius duplicē cādorē. Libanus enī in-
terp̄tatur candor. Primū ergo refertur ad cādorē p̄scientie et
intentionis. Secundū ad cādorē vite et operatiōis. Nota
hic qd̄ dicit glosa de libano monte. Sequitur] de capite
amana. de vertice sanp; et hermon] Istud dupliciter potest
exponi. Vel] veni de capite amana i cetera].] veni de vertice
sanp; ēc] Vel] veni et coronaberis de vertice ēc. Est autē
hic notandū: q; amana sanp; et hermon. sūt mōtes in quib⁹
habitant diuerse bestie cōuersantes: q̄ peccata diuersa signāt
scdm̄ suas interpretatiōes] amana] enī interpretat̄ inquiet⁹:
et signat superbiam] Sanp;] id est fetor: et signat luxuriā. her-
mon id ē anathema: et signat auariciā. q; se i sua a proximorū
cōmuniōe auarus separat. De hīs ergo vocat̄ sponsa vt
veniat reliquēdo pctā / et veniēdo ad p̄nias i veniā sp̄si. Et

[de cubilibus leonū] id est de habitaculis demonū. que sunt
corda sordida per peccatū. [et de montibus pardorū] id est de
hiis que nō solū sūt habitacula demonū / sed etiā sunt aliis
alta refugia: ut male faciāt. De his ergo locis iubetur ecclia
venire scdm primū sensū littere. Vel iuxta scdm sēsū dici
poterit [coronaberis de vertice amana ic] Nā predicatorēs
dū illos malos de quibus dictū ē cōuertunt. tales cōuersi co
rona eorū fiūt. scdm aptm. i. thi. ii. Spōsa igitur primo fuit
coronata stellis scz aptis. scdo spinis id est iudeis i rosas con
uersis. tercio de gētibus viciolis / et postea cōuersis. et hoc
est [de vertice amana ic.] quarto de mūdi seductorib⁹ et per
secutorib⁹ / factis tñ predicatoribus. sicut patuit in paulo. et
hoc est [de cubilibus leonū] quinto de mūdi principib⁹ obe
dientibus. et hoc est de mōtibus pardorū. sexto coronanda est
gloria in honore. qñ verus assuerus capiti hester opadema
regni imponet. Veni igitur et coronaberis de istis. vel istis
septē modis. et hoc iuxta scdm sensum. Quinta pars.

v **Vulnerasti cor meū**] hec est vox sponsi amorē suū osten
dentis. ac per hoc sponsaz ut ad se citius veniat exhor
tantis dicens [Vulnerasti cor meū] qz pro amore tuo carnez
assumpsi et morteز subi [soror mea] quia coheres regni tui
[sponsa] scz per arrā fidei [vulnerasti cor meū] bis autē dici
tur vulnerasti. et per hoc intelligit duplex vulnus / scz vuln⁹
doloris et vulnus amoris. vel vulnus passionis et vulnus
cōpassionis [in vno oculoꝝ tuorū] id est in vnitāte predican
tiū. qui oēs idē docēt. idē amāt. idē querūt. Vel vnus oculus
est cetus contemplantiū: qui vnā petunt a dño. Alter ve
ro oculus scz sinister / est cetus actiuorū et tēporaliū. Vel vn⁹
oculus. cetus audientiū / quibus est cor vnū et aīa vna] Et
in vno crine colli tui] id est in vnitāte intentionis.

Sexta pars.

q **Quam pulchre sunt mamme tue soror mea sponsa**] hec
est vox sponsi iterū pulchritudinē sponse cōmēdantis

Ibi sciendum est. qd mamme sponsi possunt intelligi minores doctores: qui lac simplicis doctrine paruulis propinant. et cu mamme indecentes videri soleant propter grossicie. plus tamen placet sponso grossicies simplicis doctrine q subtilitas. ideo laudat mammas dicens [q pulchre sunt mamme tue ic.]. [Pulchriora sunt vbera tua vino] scilicet lac qd fluit ab vberibus scilicet simplex doctrina magis copectit paruulis: q vinu subtilitatis. Et nota verbu glose hic [et odor vngentoru tuorum super oia aromata] id est fama fidei spiritalium que ex caritate procedit et virtutu: superat omnem delectationem terrenam. vel dic sicut glosa. [Fauus distillans labia tua sponsa] id est sacra eloqua. Dic consequenter sicut glosa [mel et lac sub lingua tua] id est sermo tuus dulcior e omni lacte et melle [et odor vestimentorum tuorum] id est fama operu [sicut odor thuris] id est sicut virtus orationis. vel vestimenta spose sunt electi et cetera.

Septima Pars.

O ortus conclusus soror mea sponsa / ortus conclusus [Hoc est sponsi: sponse pulchritudinem aliter q prius describentis. Comparauerat enim eam mulieri formose: nunc orto seu culture fructuose. et causam vide in glosa. Dicit ergo [Ortus conclusus ic.]. et bis dicit [ortus] de quo vide glosam. et quare [conclusus] vide ibidem. Est autem hic notandum / q ortus iste est ille quem placauit dñs ab initio. Scñ. primo. in quo singule plante cu diuersis arboribus diuersi sunt sancti. Lignum autem vite xps est: sed lignu scientie vite boni et mali sunt doctores qui habent scientiam boni et mali. In hoc igitur orto sunt diuerse arbores. Sunt enim ibi palme / id est constantes et victoriosi. cedri / id est humiles et timorati. oliue / id est misericordes et pii. amigdali / id est illi qui sunt in fructu solidi. et alie innumerabiles arbores preciose / id est diuersi virtuosii. Ibi etiam sunt aues. nam hic sunt alaude / id est alte laudantes. philomene / id est amore languentes. dicuntur enim a philo amo: et mene defectus: qz ic. cigni / id est propter xpm dissolui

c i.

cupientes. corui/ id est prophete sub obscuritatis nigredine
futura prestolantes. ergo [ortus conclusus &c.] sed etiam [fons si-
gnatus] quia continet plenitudinem aquarum viventium. fons a-
que/ id est doctrine salientis in vitam eternam Jo. iiii. signatus]
quia nemo hunc fontem aperit: nisi qui habet clauem dauid. vel
dicendum sicut glosa dicit. Sequitur [Emissiones tue] E-
missiones proprie sunt aquarum et fontium. Ideo dicit quod emissio-
nes predicti fontis sunt aque multe/ id est populi multi. qui
efficientur paradysus. Vel dicendum quod emissiones tue/ id est po-
puli multi. sunt paradysus [malorum punitorum cum pomorum fruc-
tibus] per malapunica que primo ponit: intelligit marty-
res. per poma vero communia. alii fideles intelliguntur. et hi
omnes ipsum sponsum delectant velut paradysus vel sicut pa-
radysus] id est ortus quietus &c. Item [emissiones tue] sunt cypri-
cum nardo] cyprius non capitur hic pro insula. sed pro quadam
arbores aromatica cuius semine est candidum cui adhibetur oleum
et inde efficitur unguentum regale. per hoc autem significat ca-
stitas. de qua dicitur sapientia. iiii. Quam pulchra est casta ge-
neratio cum caritate. Sed quia ex castitate plerumque oritur
tumor superbie: ideo recte nardus cyprius coniungitur. quia
nardus spicam habet et alium fructum non habet: et humiles si-
gnificat. quia cum omnia bene fecerint dicunt. serui inutiles sumus
Cetera que sequuntur exponantur sicut glosa dicit. Sum-
ma autem huius littere est: quod ecclesia est fons cuius emissiones
sunt paradysus/ id est delectabilis abundantia malorum puni-
torum et aliorum que in littera ponuntur. que omnia sub variis simi-
litudinibus et metaphoris. signant diuersas uirtutes. vel di-
uersos virtuosos de fonte ecclesie per sacram doctrinam suauiter
emanantes. Et quia sponsus sponsam fontem comparauerat. ad-
huc continuando et declarando quod dixerat subdit [fons or-
torum] id est tu es fons ex quo procedit aqua lachrymarum/
et gratiarum per quam irrigantur omnes orti/ id est omnes
qui fructum faciunt. sed non solum fons ortorum: sed etiam

tu es [puteus aquarū uiuentium] id est spiritaliter uiuere
facientiū. Jo. iiii. vide glosam quare fons et puteus dicatur.
[que fluūt impetu de libano] id est que fluūt abundanter de
monte dei candido. scilicet de mōte celesti. Octaua pars

[Surge aquilo] vox est sponsi sponsā ad patiētiā inuitā-
tis. Ipse enim pulchritudinē cōmendauerat sub specie
mulieris allicientis formositatis. et sub similitudine orti re-
dolētis suauitatis. Sed quia ī tribulatione formositas spō
se multū relucet et suauitas multum redolet / ideo sponsus
sponsam suam ad tribulationum patientiā exhortatur:
dicens [Surge aquilo et ueni auster] Quasi diceret [surgat
aquilo] id ē ventus tribulationis. et ueniat auster / id est uēt⁹
adiutori spiritus sancti. seu diuine cōsolationis [perfla ora-
tum meū] id est fideles ecclesie [ut fluant aromata illius] id
est ut suauius redoleant fidelīū virtutes / Vel [Surge aquī-
lo] id est infer tribulationē uel blandiēdo uel persequēdo et
cetera / sicut glosa. Vel diabolus potest dici aquilo / quando
temptat per aduersitatem: et auster quando per prosperita-
tem. Similiter spiritus sanctus diceretur aquilo quādo im-
mittit timorem: sed auster cum accendit amorem. et sic de u-
troq; potest littera inteligi et remanet eadem constructio et
intentio littere.

Capitulum quintū.

Veniat dilectus meus in ortū suū] Hoc est quintū ca-
pitulum huius libri quod cōtinet nouē partes. quarū
prima est vox sponse ad ea que sponsus immediate dixerat
respondentis unde quia ecclesia audiuit se temptationibus
probandam: ipsa prouisioni dilecti non cōtradicit. sed ne su-
peretur: auxilium ipsius querit. qui non patitur temptari
supra id quod possumus. Dicit ergo [Veniat dilectus meus
in ortum suum] Quasi diceret. Qui promisit se futurū me-
cū usq; ad glōmationē seclī: mō cū magis indigeo ei⁹ pntia
me psole et maiori grā me uisitet ueniēdo [i ortū suū] i ortū
c. ii.

quem plantauit amplius irrigando. Et comedat fructum pomorum suorum. Id est totum sibi benedicet. vel comedat: ne forte cruxca vel locusta vel brucus vel rubigo opera factorum vel filios spirituales deuoret. Veniat ergo ad irrigandum et ad custodiendum. vel ad spaciandum. vel ad comedendum. Hic autem est notandum: quod hoc potest exponi de aduentu christi spirituali in mente. vel de aduentu corporali ad mortem. vel de aduentu finali ad iudicium.

Secunda pars.

Veni in ortum meum. Hec est vox sponsi ad ea que sponsa dixerat respondentis. Quasi diceret. quod petis iam feci. et ideo. Veni mecum in ortum. scilicet errantes corrigendo et cetera ut in glosa. Mellui mirram meam cum aromatibus meis. Id est martyres cum confessoribus et omnibus aliis. quod fama bonorum operum sunt insignes: in horrea celestia transportaui. Vel potest exponi ut sit vox ecclesie primitiue ad ecclesiam modernam. Quasi diceret. tu inuitas me solum ad poma: oue mirram et aromata. id est martyres et apostolos metere siue colligere consueui. Hodie enim in ecclesia colliguntur poma: id est fructus minus perfecti. sed tunc in ecclesia primitiua colligebantur fructus magis perfecti. Melius est tamen quod hec sit vox sponsi ad sponsam. Sequitur. Comedi fauum cum melle meo. Comedi id est in corpus meum mysticum trauxi. fauum id est cetum confessorum. pabulum luminis. vasa dulcedinis. cum melle meo id est cum ipsa dulcedine qua eos repleui. bibi vinum meum id est doctores spiritu feruentes. lachrymis fluentes. alios inebriantes. cum lacte meo id est cum infirmis et debilibus et simplicibus. Vel dic sicut glosa. Sed quia iustum est ut saciato domino famuli in secunda mensa comedant et reficiantur: ideo subdit. Comedite amici id est congaudete michi in spirituali conuiuio. hic in presenti. Vel Comedite scilicet fauum id est eloquia mea dulcia: sed tamen difficilia. Et bibite id est facilia. Ad hoc propositum allega verbum glosa. Vel dic. Comedite scilicet hic dura preceptorum et tribula-

tionū. ut bibatis in futuro vinū oīm consolationū. et ibi in
ebriamini] iuxta dictum ps. Inebriabuntur ab ubertate do-
mus tue et torrente voluptatis tue potabis eos. et ideo hic
] amici] sed in futuro] carissimi. Vel amici] quia amātes vel
amati. sed] carissimi] quia care empti. Tertia pars.

e Ego dormio] hec est vox ecclesie tepidos exhortantis
ut in ortū sponsi veniant. seipsam dans in exempplū
dicens] Ego dormio] Quasi diceret. Non sū tepida. nec sum
torpori dedita. quia] ego dormio] id est exterius contēplatio
ni vaco / et ab impetu persecutionū et strepitu actionū et cor-
porali sollicitudine quiesco] et cor meū vigilat] id est rationis
et intentionis oculus vigilat. et ne tēpore quietis per blandi-
cias fallatur prouidet et laborat. vel de sompno corporis] e-
go dormio ic.] id est iuxta verbū xpīstī. Spiritus quidē prōp-
rius est: caro autē infirma. Causā vero quare cor suū vigilat
subdit cum dicit] Vox dilecti mei pulsantis] Quasi diceret
Ego volo quiescere sed ipse ad laborē inuitat Vnde] vox id ē
inspiratio] dilecti mei] facta est michi ad cor meū quod vigi-
lat] pulsantis] scilicet vtrāq; manu. id est beneficiis et flagel-
lis: et dicentis] aperī michi] scilicet auditorū corda. ut intrē
et cenā faciam cū illis et ipsi mecum. Apocal. tercio. Vel ut
dicit glosa. Et quare hoc facere debeat subdit causas. quia
] soror mea] id est coheres regni] amica mea] secretorū confes-
sa.] columba mea] simplex nō inuida] immaculata mea].
quia in flumīe sanguinis mei lota. Vel ut dicit glosa Vel] so-
ror mea] in incarnatione] amica] ex passione] Columba]
ex spiritus sancti receptione] immaculata] ex baptismi loti-
one. Sequitur.] Quia caput meum] Alia causa quare
debet sponsa surgere.] quia caput meum]. id est ego qui sū
caput scilicet deus] plenum est rore] deus enim quantū est
i obstinatis absq; hospicio remanet. et nocturno rori seu plu-
uie noctis exponitur] et cīcinni mei] id est capilli crispī: qui
sunt fideles inuicem amore mutuo colligati. et xpīsto capi-
c. iii.

ti coherentes | pleni sunt guttis noctiū | id est patiuntur frigora persecutionū. et temptationū demonū / vel dic vt glosa. Vel moraliter. Quia | caput | id est clerus | abundat rore | id est deliciis | cincinni | id est fideles subditi | abundant guttis noctiū | id est ignorantis et peccatis: ideo surge.

Quarta pars capituli quinti.

e xspoliaui me tunica mea | hec est vox sponse: suā obedientiā ostendentis. sed tamen timorem et tremorē suū declarantis. vnde quia sponsus sponsam excitauerat. ut de dormitione p̄tēplationis surgeret / ad sollicitudinē regēdaz aīaz. ideo ipsa non inobediens: sed de iniuncto officio metuens respondet dicens | Exspoliaui me tunica |. Vnde tunica ista est tēporaliū cura. vel vita actiua. vel peccatorū macula. Dicit ergo ecclesia in contemplatione existens | Exspoliaui me tunica mea | id ē omnibus predictis renūciaui | quomodo induar ea? | id est quomodo iterum ad predicta reuertar | Laui | scilicet lachrymis cōpūctionis vel deuotionis. vel exultationis | pedes meos | id est omne lucrū peccati. et omnem puluerem affectus terreni | quomodo inquinabo eos? Quasi diceret. Non potero foris ambulare nisi aut lutum contraham aut puluerem. Vel dic cum glosa. Sed quia sponsa timoris et periculi causas premisit: cōsequenter vigoris et auxilii rationem inducit: scilicet quia | dilectus meus misit manū suam per foramen | Quasi diceret. et si pericula egrediēdi timeam: tamen in dilecti mei auxilio confidenter agam. Quā | dilectus meus misit manum suā | id est virtutem suam et auxilium suum. et vigorem | per foramen | timoris | et venter meus intremuit ad tactum eius | id est molles et debiles cōpūcti sūt. Vnde glosa. Et ideo | surrexi | scilicet a dormitiōe et quiete vite contēplatiue ad laborem actiue | vt aperire dilecto meo | scilicet predicando et docēdo. sed prius cepi facere et post docere. Vñ | manus mee | id est opa mea | distillauerunt | id est aliis circūquaq; expresserūt | mirā | id est exēplū

amara patiendi secundū glosam. Vel manus iste possūt dici
prelati. qui mirram / id est penitentiā debent aliis distillare.
et [digiti mei] id ē illi qui subtiliora et spiritualia p̄dicāt [ple
ni sunt mirra probatissima] id est penitencia perfectorum. Vñ
mirra prima / est asperitas discipline. secunda vero increpa
tio doctrine. sed tertia executio sententie. et ista est mirra pro
batissima. Vel mirra prima: est penitētia peccatorū. secunda
penitencia iustorum. tertia perfectorum. Prima est probata. secu
da probatior. sed tertia probatissima [pellulū ostii mei] id est
omne illud quod gratie diuine resistere potuit [Asperui di
lecto meo] id est a cordibus subditorum predicando remouī
ut intraret [at ille declinauerat atq; trāsierat] quia hīc non
ad plenum: sed exilet. vide glosā. et ideo [anima mea liquefac
ta est] id est in aquam lachrymarū resoluta. vel cum glosa.
[Vt] id est postq̄ [dilectus meus locutus est] Dum enim ser
uus scilicet moyses locutus est. anima ecclesie timore cōge
lata est. sed [ut dilectus] scilicet deus pater [locutus est] in fi
lio [anima] ecclesie [liquefacta est] scz in dilectionis feruore.

Quinta pars.

q̄ Vēsiui [hec est vox ecclesie siue sponse: sponsum suum
q̄rētis. Vnde qz ipsa dixerat sponsum ab ea declinasse et
trāsisse: ne ipse clare et plenarie videret. Ideo subdit spōsa di
cens [Vēsiui] ut abundantius fruerer dilecto / et perfecte
cognoscerem [et nō inueni illum] quia illa duo reseruantur
in patria [vocaui] orōne. itētiōne. et opatiōe [et nō respōdit
michi] id ē nō se michi indicauit. qz corp⁹ qd corūpit aggra
uat aīam. Sz ne desperare ex absētia spōsi [inueniūt me] q̄rē
tē ap̄ie et curiose [vigiles] id ē p̄lati doctores vñ p̄dicatores cu
riose vigilātes [q̄ circuerūt citatē] id ē ecclīā ex officio circū
quaq; visitāt. Isti [inueniūt me] s. anxīā p̄solādo et curiosā re
primēdo [p̄cusserūt me] id ē magis p̄pūxerūt me ad q̄rēdū et
vulnerauerūt me] s. gladio sp̄s qd ē verbū dei. i. dolore p̄nie
intulerūt [tulerūt palleū meū] s. ut nuda xp̄z nudū sequeretur
c. iiii.

omnia relinquere fecerūt. Vel dic cū cū glosa. Vel palliū posset intelligi velamē legis veteris testamēti ic̃.

Sexta Pars.

a Diuro vos filie ierusalē. si inueneritis dilectū meum ut nūcietis ei: q̃ amore languo. Hec est vox spōse adoleſcētulas alloquētis. Vñ q̃ id quod a pluribus queritur: citius inuenitur. ideo ipsa eas hortatur: ut sponſum suū secū querant. Vel q̃ qñq̃ minoribus reuelatur qđ maiores latet ut. i. cor. xiiii. ideo sponsa adoleſcētulas exhortatur vt sponſum querāt: et languorē suū annūcient eidē. nō dicit q̃ eū adducāt: sed q̃ ei nūtient/ quasi secuta sit q̃ ipse qui tantū diligit et qui tantū diligitur. si sciret languorē sponse: nō sustineret nec tardaret. Similiter io. xi. ubi dicit Martha ad iesum veni et vide. nō dicit: suscita lazaro. Et io. ii. dicit Maria vinū nō habēt. nō dicit: cōuerte aquā in vinū. Littera est clara cū glosa. Vel hec potest esse vox ad aīas sanctas que in celo dilectum vident/ et cetera.

Septima Pars.

q Valis Hec est vox adoleſcētularū respondentium et dicentium qualis Jid est cuius speciositatis vel suauitatis est dilectus tuus ex dilecto Jid est filius qui est dilectus ex dilecto Jid est ex patre. Vñ hoc dicit ad differentiā dilecti: qui ex nullo est/ scilicet patris. Vigitur pulcherrima mulierū q̃lis est dilectus tuus Jem qđ ipse procedit ex dilecto Jid est ex patre. i. dic qualis ipse est Jem diuinitatē. Sed iterū qualis est dilectus tuus Jscilicet Jem humanitatē J q̃ sic adiurasti nos J ut eum secū queramus.

Octaua Pars.

d Jlectus meus candidus Hec est vox sponse adoleſcētulis respondentis/ et dicētis dilectus meus candidus J scđm diuinitatē. quia candor est lucis eterne et rubicūdus J scđm humanitatē/ scilicet in passione. Vel candidus Jin natiuitate. et rubicūdus Jin cruce. Vel candidus Jin domo herodis. et rubicūdus Jin pretorio pilati J electus ex milibus J id est pre omnibus hominibus et angelis. hebreor. i. Vel q̃

speciosus forma pre filiis hominū caput eius id est diuini-
tas vel diuina sapientia aurū optimū id est omni alteri sa-
pientie incompatibilis: sicut aurū alijs metallis est incōpara-
bile come ei⁹ id est cogitationes eius sicut elate palmarū id
est alte. recte et sublimes. ideo elate id est alte nigre qua-
si coruus id est humiles et mundo despicabiles. Vel come
sunt humane fragilitates et infirmitates: q̄ caput xpī id est
diuinitatem vel abant oculi eius id est dona spūs sancti et
prosequere sicut glosa. Vel oculi isti possunt intelligi docto-
res vel prelati. qui colūbis cōparantur ut supra p̄rio cap̄lo.
Gene ipsius iste gene scdm glosam sūt modestia et pietas
christi. et dic ut glosa labia eius id est verba xpī. ut glosa di-
cit. Vel duo labia: duo sunt testamēta manus eius id est vir-
tutes xpī opatiue q̄ fuerūt tornatiles id est in nullo rep̄hen-
sibiles. ad omne opus bonū volubiles auree per caritatē.
plene iacinctis id est operibus virtuosus et p̄ciosus. vel dic
cum glosa Venter eius eburneus id est humanitatis fragi-
litas. sicut glosa crura eius id est apostoli vel alij fortes eū
sustinētes et cetera. vel dic scdm glosam aliter et vide Spe-
cies eius ut libani id est vniuersalis decor. vel vniuersa mē-
bra. Vide glosā. Ipse est candor lucis eterne ideo libanus: qui
candidus interpretatur. ipse est mons in vertice oīm montiū
et inter omnes altissimus Guttur illius suauissimū inter-
nus sapor. dic ut glosa. Finaliter cōcludit Talis est dilectus
meus quem ego diligo et ipse est amicus meus quia ipse
met diligit. Vel cum glosa O filie ierusalē et ideo q̄ramus
eum ut dixi.

Nona Pars.

¶ **Q**uo abiit Vox est adolescentularū respondentium sponse
et dicentium Quo abiit dilectus tuus? quando presen-
tiam suam subtraxit O pulcherrima mulier. quo dilectus
tuus declinauit? Quando ubi solebat inueniri: non ampli-
us inuenitur. Abiit ergo a sinagoga et declinauit ad gentes
Dic ergo nobis Quo abiit. et cetera. Et queremus cum te

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
cum] Quia sine consortio ecclesie nō recte queritur christus:
ideo nec inuenitur

Capitulū sextū.

4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
Dilectus meus] hoc est sextū capitulū huius libri: con-
tinens septem partes. Quarū prima est vox ecclesie:
ad questionē adolescentulaz respondentis. Querebāt
enim prius] Quo abiit / et cetera] Nunc vero ipsa respondet
[dilectus meus / et cetera] ostendēs per hoc dilectū suū in se
ipsam descendisse. quia ipsa est ortus: ut supra patet. Dic cū
glosa. Et ideo videns sponsa quantū sponsus in hoc orto de-
lectetur: ait [Ego dilecto meo] supple in me et ī aliis locū p̄
paro. et [dilectus meus michi] supple locum preparat rece-
ptionis apud se. [qui pascitur inter lilia]

Secunda Pars.

p Pulchra es] hec est vox sponsi: sponse et adolescentulis
querētibus assistentis / earūq; deuotis affectionibus re-
spondentis. Vide glosam. Respondet igitur sponsus / et spon-
sam cōmendat: dicens [pulchra es] scilicet desiderio quo me
queris scdm glosam / et suauis] scilicet eloquio quo alias ado-
lescentulas ad me querendū inuitas [et decora] scilicet bonis
operibus exterius. Vel [pulchra es] in aspectu. suauis in af-
fectu / et decora in effectū sicut ierusalē terribilis] id est non
minus in tua pulchritudine admirabilis q̄ fuit ierusalē / id
est primitiua ecclesia assumpta de iudeis. hic enim loquitur
sponsus de ecclesia assūpta ex gētib; . Vel dic[terribilis] sci-
licet hereticis. impiis et peruersis. Vel dic[terribilis] scilicet
ex multis. Primo ex numero et fortitudine bellatoz. Secun-
do ex longo exercicio et labore armorū. Tertio ex zelo et vna-
nimitate pugnatoz. Quarto ex p̄sidio et defensione angelo-
rū / et quod plus est ex presentia et assistētia regis christi. qui
promptus est ad protectionē suoz subditorū. et ideo nō mīz
si sit terribilis. quia etiam ipsa est [ut castrorū acies ordina-
ta] habuit enī diuersas acies. In prima christū regē cum ce-
tu apostolorū. In scda exercitū martyz robustorū. In tertia

cumulū sanctorū confessorū. In quarta tempore antixpi habebit de omni genere electorū. Sed prochdolo: ipsa nunc habet in medio istarū acierū turbam magnā pluriū inualidoz

Quia vero sponsus dixerat [pulchra es] scilicet ex voluntate et desiderio quo me queris: scdm qđ dicit glosa. ideo nūc ut desiderio querendi moderationē imponat: subdit [Averte oculos tuos a me] ubi nō desiderii cognoscēdi: sed curiositatē inquitendi vituperat. pro quo vide Glo. Igitur [auerte oculos tuos. quia ipsi me aduolare fecerūt] id est nō ex toto tuo desiderio abesse volui: quia oculi tui id est intentio et affectio ad te [me aduolare fecerūt] qui enim prius abiit et declinauit: nunc aduolat: scilicet ut avidius requiratur. ut gratius recipiatur. ut cautius custodiatur. ut curiosius cōpescatur. ut subditis impēdatur. ut ardētius diligatur. xps enim querētibus eum nō deficit. sed plerūq; dum abesse creditur: presens existit. Ideo ipse dicit. Querite et inuenietis.

c Apilli tui etc.] Hec est vox sponsi: Tertia pars.

sponsam cōmendantis. Unde sicut dicit glosa. ne ecclesia grauius ferret qđ a dilectione dilecti suspenditur: ideo sequitur descriptio eius. in qua assimilatur illi primitiue ecclesie ierusalē. de qua nō est dubiū: quin amica dei fuerit. Vñ sciendū triplicem fore ecclesiā. Prima fuit ecclesia primitiua de iudeis / que ierusalem vocatur. Secunda fuit ecclesia primitiua de gentibus. Tertia erit de collectione iudeorum / et gentium: et erit tunc plenitudo ecclesie: que nō erit quousq; reliquie israhel salue fient. Secūdo sciendū qđ hic repetūtur idem versiculi qui supra positi et expositi sunt: usq; ibi.

[Sexaginta] Et ideo precedentia exponantur ut prius. Et versus [Sexaginta / et cetera] exponatur sicut Glosa docet.

Et bene [Adolescentule autem quarū nō est numerus] sunt incipientes. vel fragiles. vel ciues celestes secundum glosam

[Vna est] Quare vna vide Glosam [columba] propter

SS. ta

simplicitatē fecunditatem / mansuetudinem. et amoris inseparabilitatem. bis autem dicitur **[una]** propter unitatem fidei. et unitatem caritatis. **[perfecta]** quia per dilectionem / que est legis plenitudo consummata. vel quia iam capiti suo christo unita **[una est matri sue]**. hec mater est gratia. cum qua. per quam. et ex qua una est. Vel est celestis iherusalem: que mater eius dicitur. quia eam generat nutrit amat et custodit. nam omne donum perfectum: de sursum ē. cum qua **[una est]** scilicet unitate amoris **[electa genitrici sue]** hec genitrix est ecclesia primitiva de iudeis: que eam in fide genuit. cuius electa dicitur: quia ipsa multas spurias simul produxit. Est autem summa huius littere. quia ecclesia primo commendata est ex sue pulchritudinis descriptione. **[capilli et cetera]** Secundo ex sui magnifici status declaratione **[sexaginta et cetera]** Tercio ex suorum membrorum unitate / et perfectione **[una est et cetera]** Quarto commendatur ex intuitum admiratione. **[viderunt et cetera.]** Vbi notandum quod filie solum vident sponsam. quia omnis gloria eius ab intus est: oculi autem stultorum in finibus terre. qui interiora eius non attendunt. tum quia visum habent ad terrena totaliter intentum. tum quia luminositas sponse visum eorum excecatur. Ideo dicitur. **[viderunt eam filie spon. et beatissimam predicauerunt]** beatam ex divitiis spiritualibus. beatiorē ex suis generalibus. sed beatissimam ex sponsi amplexibus **[et regine et concubine lanudauerunt eam]** Licet enim sole filie vere videant sponsam. tamen tam **[regine et quod concubine]** id est tam boni quam mali laudant eam. sed iste sicut veri testes: ille vero sicut hystriones. Moralisa hic. Quarta pars

que est ista que progreditur quasi aurore consurgens etc. **[hec est vox sinagoge admirantis]** Ipsa enim in novissimis temporibus videns ecclesiam de gentibus per totum orbem extensam inde compuncta et admirans ait **[que est etc.]** Vbi notandum quod comparatur aurore lune et soli **[Aurore in pe-**

nitentibus et p̄fritis lune in secularibus et actiuis sol in
p̄fectionibus cōtēplatiuis. Vel dicitur aurore] p̄pter lumen
scie lune] p̄pter splendorē gratie sol] p̄pter lucē glorie.
Vel aurore] in patriarchis luna] in prophetis sol] in apo
stolis. Itē beata virgo fuit aurore] in anūciatione luna] in
cōceptione sol] in assumptiōe. Itē aīa sancta compatitur au
rore] in oratione lune] in operatiōe soli] in cōtēplatione.
Vel ē aurore] in mortis termino luna] in purgatorio sol]
in celi solio. Dicitur autē eccia] terribilis ut castrorū acies or
dinata] maxie p̄pter t̄ps antix̄pi: q̄n erit crudelissimus cō
flictus. Vel ut glosa.

Quinta pars.

D Escēdi in ortū nucū] hec est vox sp̄si ad p̄dictā q̄stionē
respondētis. Vñ synagoge admiranti et q̄rēti q̄ est ic]
respondet sponsus] descendī ic] Est autē responsio indirecta.
q̄ q̄stionē nō soluit: sed laudibus sponse in questione exp̄ssis
laudes alias sup̄addit. cōparās eā ortu p̄pter causas alias
dictas. sed dicit] ortū nucū] sc̄dm vnā litterā. q̄ extra amari
tudo: interius dulcedo] descendī] igitur] in ortū meū] vñ in
ortū nucū] sc̄dm aliā litterā. i. in ecciam gentiū. et ideo ipsa
nunc progreditur et ascēdit. q̄re vero ip̄e descendit: causā sub
dit] ut vidērē ic]. i. poma cōualliū] id est doctores et p̄dica
tores humiliū] si floruiſſet vinea] id est si per p̄dicationē do
ctorū eccia inicia bone vite dediſſet] et germinassent malapu
nica] id est fructū bonorū op̄erū p̄duxissent. vel dic ut glosa.

n Esciui] hec est vox synagoge suā **Sexta pars.**
cecitatē et ignorantia accusantis et excusantis: et dicit
] nesciui] scilicet p̄dicta. et causā subdit] aīa mea] id est ani
malis ratio] cōturbauit me] id est excauit et ignorantē fe
cit. s. p̄pter hypocrisim phariseorū. traditiones scribarum
auariciā sacerdotū/ et ambitionē principū. et ideo] p̄pter q̄
drigas aminadab] p̄dicta enī fuerūt quattuor quadrigē: que
christum ad mortē traxerūt. et sunt] quadrigē aminadab] id
est populi voluntarij ad mortē christi. Aminadab enim inter

prefatur populus spontaneus. Populus ergo iudeorum spontaneus sine causa iusta christum crucifixerunt: dimittentes barabam. Et hec fecerunt propter quattuor causas predictas. ut patet in euangelio. et ista fuit causa ignorantie et cecitatis synagoge iudeorum. Vel dicit nesciui scilicet predicta etc. sed anima mea conturbauit me. id est compuncta sum. propter quadrigas etc. id est propter predicationem quattuor euangeliorum christi. et ad hoc vide glosam.

Septima pars.

Reuertere. Hec est vox christi vel ecclesie. synagogam iudeorum: ut a falsitatis cecitate ad fidei et veritatis claritatem reuertatur exhortantis. quasi diceret. Tu confessa es tuam tarditatem et cecitatem: sed nichilominus reuertere lunam. id est captiuam scilicet sub ignorantie cecitate. sub legis grauitate. sub intelligentie sensualitate. sub cuiuslibet potestate. Et quare dicit quater reuertere vide glosam ut intueamur te. id est ut tu me videas et ego te.

Capitulum septimum.

Quid videbis. Hoc est capitulum septimum huius libri quod continet quinque partes. quarum prima est vox sponsi ad sponsam ecclesiam de gentibus alloquens. Unde quia ipse prius dixerat synagoge reuertere etc. ideo sponsus dicit ei quid videbis etc. quasi diceret. Tu modo doles de cecitate synagoge propter quod ipsam exhortaris: dicens reuertere etc. sed cito videbis eam quasi choros castrorum. et ideo consolaberis. Videbis autem eam quasi choros castrorum. id est ad spiritualia bella paratam. Comparatur autem ecclesia choris: propter tempus pacis. in quo deus auctor pacis debet glorificari et laudari. sed etiam comparatur castris propter tempus belli: in quo diabolus auctor temptationis debet fortiter impugnari. Vel castris comparatur. quia ordinatas habet acies. vnam continentium aliam coniugatorum.

Secunda pars.

Quia pulchri sunt et cetera. Hec est vox sponsi: illam ecclesiam que ex iudeis et gentibus futura est nouissimis tem-

poribus cōmendantis. Unde dicitur q̄ pulchri sunt gressus.]

Ubi sciendū q̄ gressus ecclesie hic dicuntur opera et profectus ecclesie in agendo et patiēdo. Vel gressus dicuntur actus predicationis. qui pulchri dicuntur in calciamentis id est exemplis apostolorum et sanctorum. Vel gressus pulchri in calciamentis quia gressus ideo pulchri. quia pedes pulchri id est doctores et prelati qui corpus sustinent: quorum pulchritudo est primo ut sint recti. secundo ampli. tertio dilatati. quarto mundi. Recti per iustitiā. ampli per sapientiā. dilatati per bonā famā. mundi per vitam sanctā iuncture feminum tuorum id est unio et concordia duorum populorum in una fide et caritate erit sicut monilia id est erit unitissima et indivisibilis que fabricata sunt manu artificis quia solus ille artifex hanc unionem fabricabit: qui fabricatus est aurorā et solem. et hic solum novit quare hec iunctura usque ad finem seculi retardata fuerit. Vide glosam Umbilicus tuus crater tornabilis iste umbilicus est infirmitas nostre mortalitatis. Vide glosam. Vel umbilicus possunt dici doctores infirmiores id est qui nunquam indigent poculis quia non solum vasa: sed fontes sunt: aqua sapientie scaturientes Venter tuus id est copia populi christiani sicut aceruus tritici quia in imo preceptorum multi sunt: in alto vero psiliorum pauci vallatus liliis id est virtutibus Aceruus autem ideo dicitur. quia grana id est fideles absque palea immediate sese contingunt. Pro moralitate vide glosā.

[Duo vbera] iste versiculus supra in quarto capitulo habitus est: ideo exponatur ut supra [Oculi tui] Duo oculi sunt promissores spiritualium et temporalium. Qui erunt sicut piscine id est multas aquas sapientie continentes in Eschbon id est in cingulo meroris / scilicet tempore antichristi que sunt in porta filie multitudinis .i. ecclesie que est filia multitudinis. quia ex duobus populis generata. Dominus autem piscine esse in porta filie multitudinis. quia nemo ingredietur in multitudinem christianorum nisi

qui biberit ex hac aqua / vel nisi qui de aqua baptismi renatus fuerit &c. [natus tuus] id est cetus predicatorum: qui spiritu vite ministrant ecclesie / et fetores peccatorum odoresque virtutum prudenter discernunt. hi sunt [sicut turris libani] quia eminentiores ceteris. refugium infirmis. fortes virtute. fundati in libano monte / id est in christo. Vel [turris libani] quia per sapientiam alti: et per vite mundiciam candidi [que respicit contra damascum] id est contra malos et perversos: contra quos predatores et doctores respiciunt. Vide glossam de Damasco [caput tuum ut carmelus] Carmelus est mons altus et pinguis. qui scientia circumcisionis interpretatur. Caput autem ecclesie est senatus apostolorum / vel cetus prelatorum. qui debet esse altus excellentia vite sancte. et pinguis fructuum spiritualium fertilitate. et non tantum carnis: sed similiter et cordis circumcisionis scientiam in se et in aliis exercere [et come capitis tui] Come ex capite nascentes et ipsum ornantes sunt clerici qui prelati assunt. qui debent esse [sicut purpura regis] id est ipsis prelati debent esse quasi ornamentum regale. et debent esse [iuncti canalibus] id est ipsis doctoribus et prelati coniuncti / scilicet vite sancte conformitate. obediencie promptitudine. adiutorii efficacitate. De purpura dic cum glossa.

Tertia pars.

quam pulchra es [hec est vox sponsi. qui hucusque sponsam suam ad labores inuitavit: et eam magis in laboribus commendavit. nunc autem post duorum populorum coniunctionem et post certaminis laborem: sponsus sponsam suam vacantem celestibus deliciis recomendat: dicens] Quam pulchra es [fide] decora [operere] Carissima in deliciis. id est carissima domino tuo / ex hoc quod celestibus vacas deliciis. secundum Glossam. [Statura tua assimilata est palme] ideo palme comparatur ecclesie statura. Vel anima que celestis divitias pregustavit. quia totum in celum erigitur: et ad terrena despicit incurvari. De palma vide glossam [et ubera tua botris] Que sint ubera eccle

sic superius dictū est [botri] aut [vini] sunt vasa. et [vbera]
vasa sunt lactis. Vbera ergo et botri sunt prelati. quia et lac
paruulis / et vinū prouectis propinant. Dixi ascendā [Qua
si dicat sponsus. q̄ tales habes doctores nō ē tui meriti: sed
mei doni. quia [dixi] id est ab eterno disposui [ascēdā in pal
mā] id est in ecclesiā. quā ipse prius palme cōparauit / et in
quā ascendit: dum per gratiā et amorē / et per nature vnio
nē in ipsam intrauit / et eius se caput fecit. Vel [i palmā] id
est in crucē. cuius pars de palma fuit scdm glosā. et [appres
hēdā fructus eius] qui fuerūt proprii corporis glorificatio /
humani generis redemptio / antiqui serpentis ligatio / et re
dempti hoīs saluatio. quos ita fortiter apprehendit vt nul
lomodo decidere possint [Et erunt vbera tua sicut botri vi
nee] id est dulces sicut botri vinee [nō amari vt hedere / id est
synagoge. Vide glosam] et odor odoris tui sicut odor malo
rum] id est odor fame tue. vel [odor odoris] id est fama pre
dicationis et laudis [sicut odor malorū] id est sicut odor fru
ctuū perfectorū. nō sicut odor foliorū verborū [Suffur tuū] id
est doctores tui. vel predicatio tua [sicut vinū optimū] scilī
cet colore / odore / sapore / et virtute precellens [dignū dilecto]
id est xp̄o [ad potandū] xp̄s enī libenter calicē passionis bi
bit. et aliis ad potandū porrexit. Vnde sequitur. nō solū vi
num illud / est [dignū dilecto] sed etiā [labiis] id est preconia
bus eius: vt paulo [et dentibus] id est attritorib⁹ sacre scrip
ture: vt augustino [ad ruminandū]

Quarta Pars
e Ego dilecto [hec est vox eccīe ad synagogā. Quasi dice
ret. Michi credite et conuertimini ad sponsū meū chrī
stum. quia ipse vos libenter recipiet. sicut et me. Nam [ego]
prius exul / pauper / et nuda / cōuersa sum ad eū / et consun
cta sum [dilecto meo]. [et ad me] facta est [cōuersio ei⁹] car
nē humanā assumendo. meā penuriā adiuuādo. michi gra
tiam conferendo. et gloriā promittendo.

Quinta Pars.

di.

v Eni dilecte mi] hec est vox sponse. que certificata / q
iudea cōpuncta obediet et cōuertetur. pre gaudio spō-
sum alloquitur et dicit] Veni dilecte mi] Quasi diceret. & er-
ta sum q iudea licet nimis tardet : tamen finaliter cōuerter-
tur. et ideo veni mecū. vt] egrediamur ī agrū] id est vt tu et
ego egrediamur in illos iudeos qui adhuc arandi et colendi
sunt] et cōmoremur in villis] id est ī nouiter cōuersis. in qui-
bus est cōmorandū donec ad perfectionē perueniant] Hanc
surgamus ad vineas] id est studiose laboremus ad excolen-
dū / fouendū et nutriendū] vineas] id est virtuosos ad dñm
conuersos. Et quia aliud faciendū est vinee nondū florenti.
aliud dū floret. et aliud dū fructificat : ideo subdit] Videam⁹
si floruit vinea] id est si aliqua bona signa virtutis / cōfessio-
nis et fidei appareant] si flores fructus partui iunt] id est si
bonū propositū sequitur opus bonū] si floruerūt malapuni-
ca] id est si flores perfectū fructū dederūt] Ibi dabo tibi vbe-
ra mea] id est prelatos et doctores] dabo] nō solū ad lactādū.
vel cōtractandū : sed simpliciter] dabo] etiā ad lacerādū per
martyriū / si opus fuerit] Mandragore ic] hec est herba que
profunde radīcatur in terra / et parū supereminet. habet ta-
men pomula rubea et odorifera : et signat iudeos ic.] que de-
derūt odorē in portis nostris] id est in sacramētis. ideo] egre-
diendū ic] scdm hoc expone. Vel expone] Mandragore] id est
virtutes] porte id est apostoli / ic. sicut glosa.

Capitulum Octauum.

q Vis michi det] hoc est octauū et vltimū capitulū hu-
ius libri qd cōtinet octo partes. quaz prima scdm glo-
sam est vox synagoge. Vnde introducitur hic iudea inspira-
ta iam et edocra / et summo desiderio deū querēs. ideo dicit
] quis michi det ic.] Vel scdm aliā glosam. est vox ecclesie de
gen-ibus : xpī incarnationē recolentis. que ipsam īcarnatio-
nem tam feruenter amplectitur. vt ipsam de nouo fieri desi-
derate videatur : dicens] Quis michi det] id est dei filiū] fra-

trem meū] id est vt sit frater meus. cōmuniōne nature] su-
gentē vbera matris mee] id est virginis beate / que matris
pietatis visceribus totam ecclesiā fouet et nutrit. Vel / ma-
ter eccie fuit synagoga. Et notanter dicitur] det] q̄a sola ca-
ritate filius datus est nobis. Itē bene dicit] te] q̄ ad filiū lo-
quitur excludendo patrem et spiritū sanctū a nostre infirmi-
tatis susceprione] vt inueniā te] id est cognoscā te scdm na-
turā humanā] foris] quia intus scdm diuinitatez: nulli fas
est ipsum ad plenū cognoscere. Vel] foris] id est nō inclusum
in sinu patris: sed cū hominibus cōuersantē. Vbi nota glo-
sam] et deosculer te] id est facie ad faciē videam. et ore ad os
loquar. Vel expone vt in principio libri] et iam me nemo de-
spiciat] cū apparuerit me esse sororē reginā et sponsā. Olim
enī despecta fuit. cū abhorebat mūdus diuinitatē in hoīe et
vitā in mortuo floruisse / i sic de similibus] Apprehendā te]
Quali diceret. Si detur michi te sic osculari. etiā si velis effu-
gere nō dimittā. sed] apprehendā te] amoris cōiunctione] et
ducā te in domū matris mee] id est in multitudīne iudeorū
] et in cubiculū genitricis mee] id est in secretariū sanctorū / scz
celestē ierusalē] Vbi me docebis] id est te michi manifestabis.
et] dabo tibi poculū] id est faciē te delectari. Quali diceret. tu
augebis michi gratiā et gaudiū. et ego augebo tibi seruiti-
um. q̄] dabo tibi poculū ex vīno cōdito] id est seruitiū faciā
tibi ex vīno bonorū operū inebriante pre gaudio / et condito
diuine gratie auxilio] et mustū malorū granatorū meorū] id
est inebriari / exhilarari et calefieri te faciā: in sanguine mat-
ris. Mustū enī calidius est vīno: et citius inebriat ic.] Leua
eius sub capite meo ic] hoc expone vt supra. Vel dic] Leua]
id est sue humanitatis cognitio] et dextera] id est diuinita-
tis clara visio.] Adiuro vos filie ierusalē] hic versus expo-
situs est supra. ideo dicatur vt prius sicut et de precedēti] Le-
ua eius et cetera]

Secunda pars.

d ii.

q. **H**ec est ista] hec est vox angelorum vel synagoge profectum
eccie de gentibus admiratum sicut supra tercio capitu-
lo] que est ista etc.] Vel melius potest dici. vox eccie de gentibus
de synagoga quasi iam conuersa admiratis et dicentis] **Que est ista]**
Quasi diceret] **Que est hec que ascendit de deserto]** .i. de priori ex-
cecatione] **deliciis]** spiritualibus] **affluens]** .] **Innixa super dilectum**
suum] sibi namque soli innititur. cui tanta familiaritate coniungitur
et a quo in omni tribulatione fulcitur / et per quem gratia omnis li-
beraliter distribuitur etc. **Tertia pars.**

[**H**abere arbori malo] hec est vox sponsi eccie de gentibus te-
spodentis: et inducens eam ut ipsa iudee penitenti conga-
deat: et beneficii sibi facti recorderetur. Ideo dicit] **Sub ar-**
bore malo] **Quasi diceret.** Tu admiraris de hoc quod synago-
ga ascendit etc. sed noli admirari. immo potius congaudere ve-
lis et de beneficiis recordari. quia] **sub arbore etc.]** **Ubi sci-**
endum quod malus est arbor per quam christus conuenienter intelligitur: per
pter causas superius dictas. huic igitur arbori subiecta fuit
eccia. et ideo de morte ad vitam rediit. et hoc est quod dicitur] **sub**
arbore etc.] **Vel]** **sub arbore etc.]** id est sub umbra ligni vite. quod
est christus] **suscitavi te]** .] **Ibi corrupta est mater tua]** id est syna-
goga. Et hoc tripliciter seu triplici corruptione. Primo cor-
ruptione mortis spiritualis. quia non regenerabatur sacro bap-
tismi fonte. per quem vita spiritualis perfertur. Secundo corruptioe tho-
ri matrimonialis. quia relicto christo vero sposo / dyabolum adul-
terum petiit. Tertio corruptioe inuidie visceralis. Inuidia enim
est corruptio visceralis. quia putredo ossium inuidia. puer. xv.
hac aut corruptione corrupta fuit synagoga: quia barrabam la-
tronem dimisit: et per inuidiam christum innocentem occidit] **ibi violata est**
genitrix tua] .i. lex vel synagoga. et hoc exteriori persecutione.
scilicet sub tyto et vespasiano. **Hic est notandum:** quod ex hoc lo-
co volunt quodammodo lignum verum (in quo peccauerunt adam et eua si-
cut quodammodo libri apocriphi habent) sit malus ista. et in hoc littera le-
getur sic. **Quod tota eccia]** **suscitavi te]** **exiit]** **sub arbore malo]**

id est sub ligno vestito. ubi primi parentes mortis sententiam
incurrerunt. Et ibi scilicet sub eadem arbore corrupta est ma-
ter tua scilicet humana natura ibi violata est genitrix tua
id est Eva. O igitur ecclesia quia hec omnia tibi facta sunt p
gratiam. noli admirari: si synagoga ascendat etc. Sed pone
me ut signaculum super cor tuum quasi dicat sponsus. Quia
igitur ad tantam prouecta es gratia: ideo pone me ut signacu-
lum id est ut memoriale vel sigillum quo secreta clauduntur. Vel
sicut vexillum quod est signum triumphi super cor tuum id est sup
omnem amorem et intentionem cordis tui ut signaculum supra bra-
chium tuum id est super omnes actus tuos et omnia opera tua/
scilicet ut in omnibus mei memoria in te semper vigeat. ut pul-
chritudinis mee similitudo in te semper luceat. ut mei amo-
ris character te ab omni alieno discernat: ut in castro tuo vexil-
lum meum semper aduersarium prosterneat. Et causam quare hoc
facere debeat: subdit. cum dicit Fortis est ut mors dilectio
quam habeo et habui ad te. per quam anima mea a corpore est se-
parata: quam nichil auertere potuit. imo morte fortior. quia
ipsum actorem vite quodammodo superauit dura sicut infernus
emulatio id est amoris executio: que me ad infernum descen-
dere fecit. et ideo dura sicut infernus. quia nulli pene parce-
re fecit: sicut infernus nulli parcat Lampades eius scilicet
amoris seu dilectionis id est corda fidelium etc. Vide glossam. est
igitur magna virtus caritatis. et ideo si dederit homo omnem
substantiam domus sue id est si reliquerit omnia pro amore isto
gratuito habendo quasi nichil despiciet eam id est quicquid
dederit vel reliquerit: quasi nichil reputabit secundum glossam. Vel
aliter si homo id est Christus dederit omnem substantiam domus
sue sicut de facto fecit pro dilectione id est si sibi impendat
dilectio quasi nichil despiciet eam id est pure gratis dabit: sine com-
mutatione congrua vel condigna.

Quarta pars.

Oro nostra hec est vox sponsi ad synagogam et loquitur
de ecclesia de gentibus adhuc nouella Soror nostra

stra] per naturā et gratiam] paruula est] paucitate populo-
rū et infirmitate conuersorū] et vbera non habet] id est docto-
res et consolatores] Quid faciemus sorori nostre in die?] id
est in toto tempore vite huius] quando alloquenda est] id est
pascenda et nutrienda spiritualibus documētis et allocutio-
nibus sacris ad incrementū prouehenda.

Quinta Pars.

[] murus est] hec est vox sponsi sibi met respondētis.
Vnde synagoge tacenti et expectanti quid ipse sponsus
facere velit: ipse aperit dicens] Si murus est] id est
si in ecclesia sit aliquis aptus ut sit murus contra hereticos
] edificemus super eū propugnacula argentea] .i. inuincibi-
les sententiās: diuino eloquio lucidas. Sunt enī in scrip-
tis propugnacula in triplici differētia. Primo nāq; sunt que
dā terrea / scilicet sciētie phisice et naturales. Secūdo quedā
lignea / scilicet sciētie practice id est morales. Tercio quedā
argentea .i. sciētie diuine et spirituales] Si ostiū est] id est si
in ecclesia sit aliquis aptus ut sit ostium ad introducendū in
viam salutis fideles et catholicos] cōpingamus illud tabu-
lis cedrinis] id est ornemus eū virtutibus et exemplis bonis
ut sit in eo pulchritudo vite / et odor bone fame: qui vitia fu-
gat etc. Vide glosam.

Sexta Pars.

e] Ego murus] hec est vox ecclesie respondētis ad id quod
supra sponsus dixerat: qd vellet edificare si murus esset
quasi diceret. Tu dixisti] si murus est edificemus] et ego sū
murus super te petra fundatus. ex lapidibus caritatis edi-
ficatus / et ex glutino dilectionis cōpactus] et vbera mea] id
est apostoli / doctores et p̄lati] sicut turris] exponat ut supra
quarto capitulo. et quasi diceret. qd talis sum: nō ex me ha-
beo: sed ex gratuito dei dono. ideo dicit] ex quo facta sū corā
eo quasi pacē reperiens] id est postq̄ ego cōuersa sum coram
eo. et ipse michi sue pacis donū p verbū recōciliationis largi-
tus est. iuxta illud. Gloria in excelsis etc. Sed forte q; aliquis di-

ceret. Ad quid es tu murus / et vbera tua turris: et ipsa re-
spondet: qd hoc est et fuit ad pacifice protegendā vineā paci-
fici xpi. ideo subdit Vineā fuit .i. tota eccia pacifico xpo:
quam ipse acquisiuit in ea pace quā eccia reperit corā eo [q]
pax habet populos scilicet iudeorū et gentium: in vno ritu
collectos tradidit eum custodibus id est prelatīs .i. custodi-
endā et colendā vir id est quilibet vere virtuosus affert p
fructu eius mille argenteos id est vniuersitatē tpaliū suorū
affert pro fructu eius id est pro fructu eterne beatitudinis
scdm glosam.

Septima pars.

V Vineā mea hec est vox sponsi: curā quam habet ad vi-
neā suam ostendentis. Quasi dicat. Non do obliuioni
vineā meā. quia Vineā mea coram te est .i. mille tui pacifi-
ci scilicet illi qui filii dei vocabūtur. Mathei. v. qui sūt mil-
le quia habētes perfectionē millenariū id est eterne beatitu-
dinis / vel completā decalogi pfectionē et ducenti quia eis
duplex fructus seu duplex merces debetur. scilicet gaudium
essētiāle et accidētale / vel visio et fructio his qui custodiūt
fructus eius id est veris doctoribus et prelatīs qui custodiūt
fructus vinee domini. Et construe mille et ducenti sūt de
his id est de numero et cetera. Quia igitur tantus est
fructus predictē vinee: ideo subdit sponsus que habitas in
ortis quasi diceret. O sponsa mea que habitas in ortis id
est in cultura spiritaliū fructuū: qd prius habitabas in cam-
pis silue amici auscultāt te id est angeli quos adiutores ti-
bi dedi. et spūs iustorū: qui iam cū deo sunt / et pro fratribus
orant auscultant te id est orationes tuas audiūt / et deo por-
rigūt: vt predictū fructum cōsequi valeas. Igitur fac me au-
dire vocem tuā id est ita age vitā. ut quicquid voce vel ope
oraueris: a me dignū sit exaudiri. vide glo.

Octaua ps
f Vge dilecte mi hec est vox spōse ad pōicta respōdētis
Vñ qd sponsus dixerat fac me audire te in quo spōsus
notabat se sponsā suā querere. ideo respondet eccia: innucndo

q̄ cōuenientius est ipsam sponsum querere: q̄ queti ab eo.
Vnde dicitur fuge dilecte mi super montes aromaticū Jid est in
ter sanctos et angelos: ut ibi insequaris &c. Vide glosam.

Expositio magistri Petri de Alpaco super Can-
tica finit feliciter. Exaratum est autē hoc opuscu-
lū p̄ Antoniū Capllaut. Anno M. cccc. lxxiii. die
uero sedecima Septembris.

